

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΕΚ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Ἡ μονὴ τῶν Ἀγίων Πάντων τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπόκεινται τὰ ἐνταῦθα δημοσιεύμενα πατριαρχικά γράμματα¹ κεῖται ἐπὶ τῶν πρώτων ὑψωμάτων πρὸς τὸ ὄρος Ἐρύμανθος ἢ Ὠλενός, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ χωρίου Βελιμάχι καὶ ὑπερθεῖν τοῦ χωρίου Ἁγ. Δημήτριος. Ἡρξισε νὰ κτίζεται κατὰ τὸ 1728 ὑπὸ ἱερομονάχου τινὸς ὀνόματι Νεκταρίου², καταγομένου ἐκ τῶν χωρίων τῶν Νεζερῶν³ τῆς Ἀχαΐας.

Ἡ μονὴ εἶναι τετράγωνον διώροφον οἰκοδόμημα, διατηρούμενον εἰς کاملὴν κατάστασιν, τοῦ ὁποίου τὴν νοτιὰν πλευρὰν κατέχει τὸ καθολικὸν αὐτῆς, ἀφιερωμένον εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου⁴, τὰς δὲ ἄλλας τρεῖς καταλαμβάνουν κελλία καὶ ἀποθήκαι. Εἰς τὴν ΒΑ γωνίαν τῆς μονῆς, εἰς τὸ ἰσόγειον, ὑπάρχει μικρὸν καὶ ἄκοσμον παρεκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἀγίων Πάντων, ἄνωθεν δὲ τούτου ἕτερον παρεκκλήσιον, ἱστορημένον, πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ οἰκοδομήματος ὑπάρχει αὐλὴ, περιβαλλομένη κατὰ τὴν νοτιὰν καὶ τὴν δυτικὴν πλευρὰν ὑπὸ στοᾶς μεθ' ἀψίδων, αἱ ὁποῖαι ἀπολήγουν εἰς ἐλαφρὸν ὀξυκόρυφον τόξον προφανῶς δυτικῆς ἐπιδράσεως.

1. Θεωροῦμεν καθῆκον, ὅπως καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης εὐχαριστήσωμεν τὸν καθηγητὴν κ. Α. Πολίτην, ὁ ὁποῖος διὰ τῶν ποικίλων συμβουλῶν του συνέβαλεν εἰς τὴν ἀριωτέραν ἐμφάνισιν τῆς παρούσης ἐργασίας.

2. Ἐπιτόπιον παράδοσιν περὶ τοῦ κτίτορος τῆς μονῆς καὶ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς ἔχει δημοσιεύσει εἰς μικρὸν φυλλάδιον ὁ ἐκ Πατρῶν συμβολαιογράφος Χρ. Παναγόπουλος, *Ἡ ἱστορία τοῦ πανοσιωτάτου Νεκταρίου κτήτορος τῆς μονῆς τῶν Ἀγίων Πάντων*, Πάτραι 1926. Τὸ δημοσίευμα τοῦτο χρησιμοποιοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ διαλαμβάνοντες περὶ τῆς ἱστορίας τῆς μονῆς ἱστορικοὶ τῶν Πατρῶν. Βλ. Στ. Ν. Θωμοπούλου, *Ἱστορία τῆς πόλεως τῶν Πατρῶν ἀπὸ ἀρχαιότατων χρόνων μέχρι τοῦ 1821*, Ἔκδοσις Β' με ἐπιμέλειαν Κώστα Ν. Τριανταφύλλου, Πάτραι 1950, σ. 599, καὶ Κώστα Ν. Τριανταφύλλου, *Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῶν Πατρῶν*, Ἡ ἱστορία τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Πατρῶν ἀπὸ ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον κατὰ ἀλφαβητικὴν εἰδολογικὴν κατάταξιν, Πάτραι 1959, σ. 22-24. (Εἰς τὸ ἐξῆς θὰ χρησιμοποιοῦμεν διὰ τὰ ἀνωτέρω βιβλία τὰς ἐξῆς βραχυγραφίας: Παναγόπουλος, *Ἁγ. Πάντων*, Θωμόπουλος, *Ἱστορία*, Τριανταφύλλου, *Λεξικόν*).

3. Περὶ τῶν χωρίων τούτων βλ. Τριανταφύλλου, *Λεξικόν*, σ. 418-420.

4. Ἡ ἀρχικὴ ὀνομασία τῆς μονῆς ἦτο τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὡς τὸ καθολικὸν αὐτῆς. Ἀπὸ πολὺ ἔνωρις ὅμως, δι' ἄγνωστον αἰτίαν, ἤλλαξε λαβοῦσα τὸ ὄνομα τῶν Ἁγ. Πάντων ἐκ τοῦ ἑνὸς τῶν παρεκκλησίων αὐτῆς. Εἰς πολλὰ ἔγγραφα διὰ τὴν ἀκρίβειαν ἀπαντῶνται καὶ τὰ δύο ὀνόματα.

Ὁ εὐσεβῆς καὶ δραστήριος ἱερομόναχος Νεκτᾶριος κατέστησε τὴν μονὴν κέντρον εὐλαβείας καὶ πλουσίαν εἰς ἀγαθὰ, ὥστε ν' ἀπολαύη μεγάλης ἐκτιμῆσεως παρὰ πάντων τῶν χριστιανῶν τῆς περιοχῆς. Κατὰ τὸ ἔτος 1733 διὰ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἀποφάσεως ἡ μονὴ κατέστη σταυροπήγιον¹, τὸ δὲ 1755 τῇ αἰτήσει τῆς ὑπήχθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς μονῆς τοῦ Σινᾶ καὶ ἐξησφάλισεν ἔκτοτε ἰδιαίτερα προνόμια ἐκ μέρους τῆς τουρκικῆς διοικήσεως.

Σήμερον ἡ μονή, ἀπολέσασα τὴν παλαιὰν μοναστικὴν τῆς αἰγλῆν καὶ ἀγωνιζομένη ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐρήμωσιν, κατοικεῖται ὑφ' ἑνὸς καὶ μόνου ἱερομονάχου, τοῦ πατρὸς Σάββα Δημητροπούλου, τὸν ὁποῖον καὶ εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν παροχὴν ὅλων τῶν εὐκολιῶν πρὸς μελέτην.

Τὸ ἀρχεῖον τῆς μονῆς συνίσταται ἐξ 126 λυτῶν ἐγγράφων. Ταῦτα ἦσαν κατεσπαρμένα, ἄλλα μὲν εἰς τὴν βιβλιοθήκην αὐτῆς, κατὰ τὸ μέσον τοῦ ἀνωγείου τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, ἄλλα δὲ εἰς τὸ κελλίον τοῦ κτίτορος αὐτῆς, κατὰ τὴν ΒΑ γωνίαν, παραπλευρῶς τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου. Περισυλλέγησαν ὑφ' ἡμῶν καὶ κατετάγησαν καθ' ὕλην εἰς 5 φακέλους, οἱ ὅποιοι ἔλαβον ἀρίθμησιν Α-Ε. Ἐκ τούτων ὁ πρῶτος περιέχει τὰ ἐνταῦθα παρουσιαζόμενα πατριαρχικά γράμματα, ὁ δεῦτερος 23 ἔγγραφα, πραγματευόμενα τὰς σχέσεις τῆς μονῆς πρὸς τὴν σιναϊτικὴν Ἀδελφότητα, ὁ τρίτος περιέχει ἔγγραφα δικαιοπρακτικά, ὁ τέταρτος ἔγγραφα ποικίλου περιεχομένου, καὶ ὁ πέμπτος 31 τουρκικὰ, πέντε τῶν ὁποίων ἔχουν γραφῆ ἑλληνιστί².

Τὰ ἐν λόγῳ πατριαρχικά γράμματα εἶναι ἐν συνόλῳ ὀκτώ, ἐκ τῶν ὁποίων δημοσιεύομεν τὰ ἑπτὰ πρῶτα διότι τὸ τελευταῖον εἶναι ὅμοιον πρὸς τὸ ἕβδομον. Ἡ σπουδαιότης τούτων ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ταῦτα παρέχουν πληροφορίας περὶ τῆς ἰδρύσεως καὶ τῆς δραστηριότητος δύο μονῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχον μέχρι τοῦδε ἐκλύσει ἐπαρκῶς τὸ ἐπιστημονικὸν ἐνδιαφέρον, εἶναι δὲ κυρίως ἐπικυρωτικά σταυροπηγιακῶν δικαίων. Ἀναφέρονται εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἁγ. Πάντων, πλὴν τοῦ πρῶτου, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς παλαιοτάτην μονὴν, τὴν τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ Εὐαγγελιστοῦ, ἔρημον σήμερον, κειμένην εἰς δυσπρόσιτον καὶ βραχώδη περιοχὴν ἐπὶ τῆς ΒΔ πλευρᾶς τοῦ Ἐρυμάνθου ὕψισθεν τοῦ χωρίου Γρεβενόν³ (σήμερον Σπαρτιά) τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας.

Ὡς πρὸς τὴν περιγραφὴν καὶ τὸν τρόπον ἐκδόσεως τῶν παρόντων γραμμάτων ἠκολούθησαμεν τὰ καθιερωθέντα ὑπὸ Μ.Ι. Μανούσακα, Ἀνέκδοτα πα-

1. Βλ. γράμμα ὑπ' ἀριθ. 2.

2. Τὸν κατάλογον τῶν λοιπῶν τούτων ἐγγράφων, καθὼς καὶ τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς μονῆς ἀποκειμένων χειρογράφων καὶ παλαιῶν ἐντύπων βιβλίων συντάσσομεν ἤδη καὶ ἐλπίζομεν συντόμως νὰ δημοσιεύσωμεν.

3. Ἡ λέξις εἶναι σλαβικὴ καὶ κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην σημαίνει ὄχυρόν. Περὶ τοῦ χωρίου καὶ τῆς προελεύσεως τοῦ ὀνόματος βλ. Τριανταφύλλου, *Λεξικόν*, σ. 130, ἔτι δὲ καὶ D. Georgacas, «Beiträge zur Deutung als slavisch erklärter Ortsnamen», *BZ* 41, 1941, 360-361 καὶ 42, 1942, 385.

τριαρχικά γράμματα (1547-1806) πρὸς τοὺς ἐν Βενετία μητροπολίτας Φιλαδελφείας καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἀδελφότητα, Βενετία 1968. Κριτικὰ σημεῖα ἐχρησιμοποίησαμεν τὰ ἐκεῖ ἀναφερόμενα, ἦτοι [] διὰ τὰς συμπληρώσεις, ὅπου ὑπῆρχε φθορὰ τῆς μεμβράνης ἢ τοῦ χάρτου, < > διὰ τὰς προσθήκας λέξεων, αἱ ὁποῖαι ἐσφαλμένως παρελείφθησαν ὑπὸ τοῦ γραφέως, καὶ [] διὰ τὰς ὀβελιστέας λέξεις. Ἐπίσης ἐθέσαμεν στιγμὴν κάτωθι τῶν γραμμάτων, τὰ ὁποῖα μόλις διεκρίνοντο.

1. ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΣΙΓΙΛΛΙΩΔΕΣ ΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΥΡΙΑΛΟΥ Α' (ΤΟΥ ΛΟΥΚΑΡΕΩΣ)

Μάιος, ἰνδικτιῶν 6
(1638)

Περίληψις. Μοναχοί τινες, ἔχοντες ἀνασυστήσει καὶ ἀνοικοδομήσει τὴν μονὴν τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου πλησίον τοῦ χωρίου Γρεβενὸν τῆς Ἀχαΐας, ἐζήτησαν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὴν ἀναγνώρισιν αὐτῆς ὡς σταυροπηγίου. Ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος ἀπονέμουν εἰς αὐτὴν τὴν σταυροπηγιακὴν ιδιότητα, καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ δύο πλησιοχώρων πεπαλαιωμένων ναῶν, τοῦ Ἁγ. Νικολάου καὶ τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ.

Πρωτότυπον. Μεμβράνη χρώματος καστανοῦ, 440 × 500 χιλ. Μονόφυλλον ἔχον ἐξ ἀρχῆς δύο πτυχώσεις καθ' ὕψος καὶ τρεῖς κατὰ πλάτος. Μελάνη μέλαινα. Κατάστασις διατηρήσεως καλή.

Ἡ ὀνομασία τοῦ ἐγγράφου μαρτυρεῖται ἐκ τῶν στίχων 7, 17 καὶ 21. Τὸ κείμενον εἰς 24 στίχους, ἐπὶ τῆς προσθίας ὕψους, χιλ. 220 × 330. Γραφὴ ἐλαφρῶς δεξιοκλινῆς. Διὰ τῆς χειρὸς τοῦ πατριάρχου μόνον ἡ ἐν τέλει μηνολογία, ἣτις φέρεται διὰ μεγαλυτέρων γραμμάτων, εἶναι ζωηροτέρα καὶ ἐκτείνεται καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ ἐγγράφου. Ἐπεταὶ ταύτης καθ' ὅμοιον τρόπον ἢ ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μητροφάνους καὶ εἶτα αἱ ἰδιόχειροι ὑπογραφαὶ ἐξ συνοδικῶν, διατεταγμέναι κατὰ σειρὰν.

Τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου ἀπολήγει εἰς γλωσσοειδῆ προέκτασιν φέρον ὅπασ, δι' ᾧ διέρχεται μήρινθος κυανῆ μετ' ἀπρωρημένης ἐξ αὐτῆς ἐφθαρμένης μολυβδίνης σφραγίδος διαμέτρου 35 χιλ., ἐχούσης ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τὴν Θεοτόκον βρεφοκρατοῦσαν, ἐπὶ τῆς ἄλλης δὲ οὐδέν.

Κύριλλος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

[² Καὶ τοῦτο πρῶτως καὶ κυρίως ἔχον τῶν ἀμεταπτώτων προνομίων τοῦ κατὰ καιροὺς οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, τὸ κατὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν τε καὶ μητρόπολιν διὰ καινῶν καὶ ἀσυνήθων ἐφευρε³μάτων παλαιὰ ἐξαλείφειν καὶ οἶον νενομοθετημένα νοσήματα καὶ πτώσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπάγοντα τοῖς ἀμεταθέτῳ προαιρέσει κεκρατημένοις αὐτῶν· δυσεξήγητον⁴ γὰρ τὸ πάλαι

κακῶς ἢ ἄλλως πως ἔχον ἕξεως. Διὸ καὶ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Παλαιῶν Πατρῶν μονύδριον εὐρισκόμενον παλαιὸν εἰς ὄνομα τιμώμενον |⁵ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου πλησίον τῷ Γρεβενοῦ χωρίῳ κατηργήθη πολλοῖς περιπεπτοκότων τῶν ἐν αὐτῷ συνεχέσι λυπηροῖς. Τανῦν δέ τινες τῶν εὐλαβῶν μοναχῶν |⁶ αὐτὸ κατοικήσαντες ἤδη καὶ σκοπὸν ἔχοντες ἀνοικοδομησαὶ καὶ ἀνεγειῖραι καὶ εἰς τάξιν καλὴν ἀποκαταστήσαι, ζητοῦσι παρ' ἡμῶν ἀββῶν τινὰ, ὥστε δύνασθαι |⁷ αὐτοὺς τοῦ λοιποῦ ἐλαφροτέρως ἔχοντας μικρὸν γοῦν ἢ τὸ πρότερον τῶν ἐπερχομένων αὐτοῖς ἀλγεινῶν. Ἡ οὖν μετριότης ἡμῶν τὴν αἴτησιν αὐτῶν εὐλογον ἰδοῦσα συνοδικῶς ἀπο⁸φαίνεται βραβευσασμένη αὐτοῖς οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ πάσης ἐκκλησιαστικῆς ἀπαιτήσεως ἐλεύθερον εἰς τὸ εἶναι τὸ μονύδριον αὐτὸ ἀδούλωτον, ἐλεύθερον πάντῃ καὶ ἀκαταζήτητον παρὰ |⁹ παντὸς προσώπου· ἐξαιρέτως δὲ τοῦ κατὰ καιροὺς μητροπολίτου τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ μήτε αὐτός, μήτε ἕξαρχος ἡμέτερος ἐκεῖσε παραγενόμενος πατριαρχικῆς ὑπῆ|¹⁰ρσίας χάριν ἐχέτω ἄδειαν ἀπαιτεῖν παρ' αὐτῶν οὐδ' ὀβολὸν ἄτε παντ' ἐλευθέρων ὄντων, μηδὲν ἕτερον ὀφείλοντες οἱ ἐν αὐτῷ μοναχοὶ ἢ τὸ μνημονεύ|¹¹ειν ἐπ' ἐκκλησίαις τοῦ ὀνόματος τοῦ κατὰ τόπον καὶ κατὰ καιροὺς μητροπολίτου παρρησία κατὰ τὴν συνήθειαν καθ' ἐκάστην ἱερουργίαν τε καὶ ἀκολουθίαν καὶ περαιτέρω |¹² μηδὲν ἔχειν ζητεῖν δικαιολογούμενος καὶ λέγων τοὺς πάλαι ἐν αὐτῷ μοναχοὺς παρέχειν τῷ μητροπολίτῃ τι κατ' ἐνιαυτὸν καὶ χρόνον. Ἐλεύθερον γὰρ αὐτὸ ἐποιήσαμεν |¹³ ἤδη πάντων τῶν πάλαι ἐπηρειῶν καὶ δόσεων, ὅπως δυναθῆεν οἱ ἐν αὐτῷ ἔχειν τινὰ παραμυθίαν καὶ ἄνεσιν. Προσέτι δὲ τὰ παρ' αὐτῷ παλαιοκλήσια, τὸ εἰς |¹⁴ ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ τὸ τοῦ Ταξιάρχου, ἀπαξ τοῦ ἔτους πανηγύρεων ἐν αὐτοῖς γινομένων εἴησαν προσκεκολλημένα καὶ ἡνωμένα τῇ ἁγίᾳ μονῇ ταύτῃ |¹⁵ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως ὡς πλησιάζοντα τῷ μονυδρίῳ αὐτῷ μὴ ἐχόντων τῶν τοῦ τόπου ἱερέων ἄδειαν ἢ καὶ τοῦ μητροπολίτου δικαιολογεῖσθαι περὶ τούτου καὶ |¹⁶ ζητεῖν ἀποχωρῆσαι αὐτὰ τῆς ὑποταγῆς τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ ἐν βάρει ἀργείας ἀσυγγνώστου καὶ ἀφορισμοῦ ἀλύτου. Ἄν δέ τις τῶν πάντων βουληθῇ ποτε διαλύσαι τὴν |¹⁷ παροῦσαν ἡμετέραν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἀπόφασιν καὶ ὑποτάξῃ τὸ μοναστήριον αὐτὸ τῇ κατὰ τὸν μητροπόλει ἐπιφορτῶν τοῖς ἐν αὐτῷ βάρη δυσβάστακτα αἴτιος |¹⁸ γιγνόμενος τῆς ἐκ δευτέρου ἐρημώσεως καὶ φθορᾶς τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ, ἱερεὺς ἀρχιερεὺς ἢ καὶ ἰδιώτης, καταφρονητικῶς φερόμενος πρὸς τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν γράμμα |¹⁹ καὶ διὰ λόγου καὶ διὰ γραμμμάτων ἑτέρων τῷ παρόντι ἀντιφερομένων, ὁ τοιοῦτος, ὁποῖός ἂν τάξεως καὶ ἐπαγγελίας εἴη, ἀφορισμένος ὑπάρχοι καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος |²⁰ καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ τυμπανιαῖος, ἔχοι δὲ καὶ τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφύρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ τῶν λοιπῶν συνόδων καὶ προκοπῆν οὐ μὴ ἴδοι. |²¹ Ἐπὶ γὰρ τῇ τούτου ἀμεταθέτῳ ἀποφάσει ἐγράφη καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν με-

τριόττος σιγιλιῶδες γράμμα καὶ ἐπεδόθη αὐτοῖς τοῖς ἐν τῷ μοναστηρίῳ μοναχοῖς. Ἐν ἔτει ἀχληφ, μηνὶ ἀπριλίῳ, ἰνδικτιῶνος ς'.

²² Ἐν μηνὶ μαῖῳ ἰνδικτιῶνος 5ης

²³ † Μητροφάνης ἐλέω Θεοῦ Πάπας καὶ Πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας

²⁴ † Ὁ Ἡρακλείας Ἰωαννίκιος, † Ὁ Χαλκηδόνος Παχώμιος, † Ὁ Ἀμασείας Ἰεζεκιήλ, † Ὁ Βιζύης Λαμασκηρός, † Ὁ Χίου Κύριλλος, † Ὁ Σηλυβρίας Σωφρόνιος.

5 lege περιπεπτωκόσι τοῖς

ΣΧΟΛΙΑ

Τὸ σιγίλλιον τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν τελευταίων τοῦ Κυρίλλου Λουκάρεως (ἐμαρτύρησε τῇ 27ῃ Ἰουνίου τοῦ 1638). Κατὰ τὴν μηνολογίαν τοῦ γραφέως τοῦ συντάξαντος τὸ ἔγγραφο, παρέχεται μὴν Ἀπρίλιος (στ. 21), ἐνῶ κατὰ τὴν ιδιόχειρον τοῦ πατριάρχου μὴν Μάιος. Ἡ διαφορὰ τοῦ μηνὸς δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἔγγραφο θὰ συνετάχθη μὲν κατὰ τὸ τέλος Ἀπριλίου, ὑπεγράφη δὲ κατὰ μῆνα Μάιον. Τὴν μηνολογίαν τοῦ πατριάρχου ἀκολουθεῖ ἡ ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μητροφάνους¹. Τοῦτο δὲν ἦτο ἀσύνηθες ὁσάκις συνέβαινε νὰ εὐρίσκωνται καὶ ἄλλοι πατριάρχαι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς μονῆς τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ Εὐαγγελιστοῦ, κειμένης ὀπισθεν τοῦ χωρίου Γρεβενόν, τὸ σιγίλλιον τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν παλαιότεραν πηγὴν πληροφοριῶν. Ὡς φαίνεται, ἡ μονὴ ἦτο πολὺ παλαιότερα τοῦ 1638². Οἱ μοναχοὶ οἵτινες ἀνασυνέστησαν αὐτὴν δὲν εἶναι γνωστοί. Τὰ προνόμια τὰ ὁποῖα παρέχονται εἶναι ἀφ' ἐνὸς μὲν τὰ κοινὰ διὰ σταυροπήγια, ἧτοι ἡ ἀπαλλαγὴ ἐκ τῶν παντὸς εἶδους ἐκκλησιαστικῶν δόσεων καὶ ἡ ἀνεξαρτησία ἔναντι τοῦ κατὰ τόπον μητροπολίτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰδικά, ἧτοι ἡ κυριότης ἐπὶ δύο παλαιῶν ἐκκλησιῶν, τοῦ ἁγ. Νικολάου καὶ τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ³, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ δικαίωμα τῆς τελέσεως πανηγύρεων κατὰ τὴν

1. Πρόκειται περὶ τοῦ Μητροφάνους Κριτοπούλου, φίλου καὶ συναγωνιστοῦ τοῦ Κυρίλλου Λουκάρεως. Βλ. Ἰω. Καρμίρη, *Μητροφάνης ὁ Κριτόπουλος καὶ ἡ ἀνεκδοτὸς ἀλληλογραφία αὐτοῦ*, Ἀθῆναι 1937, ἐνθα καὶ ἡ λοιπὴ βιβλιογραφία.

2. Ὁ Θωμόπουλος, *Ἱστορία*, σ. 373, σημ. 3, παρέχει χρονολογίαν ἰδρύσεως τῆς μονῆς τὸ ἔτος 1802. Παραθέτει ἐπίσης ἐπιτόπιον παράδοσιν, καθ' ἣν ἡ μονὴ ἀνηγέρθη ὑπὸ Τούρκου μπέη, διότι οὗτος «ὦν ἄτεκνος παρεκάλεσε, κατὰ συμβουλήν, τὸν ἁγ. Ἰωάννην καὶ ἀπέκτησε τέκνον».

3. Ἡ μὲν θέσις τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Νικολάου δὲν εἶναι γνωστὴ, οὔτε ἀναφέρεται εἰς ἄλλο νεώτερον ἔγγραφο. Ὁ δὲ ναὸς τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ εἰς τὰ νεώτερα πατριαρχικὰ σιγίλλια καὶ ἄλλα ἔγγραφα ὀνομάζεται «μονὸνδριον» καὶ «καθολικὸν καὶ πρωτότυπον τῆς μονῆς τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου» (ἔγγρ. 2 τοῦ Γ' φακ.). «Ἄλλην μνεῖαν τούτου ἔχομεν εἰς ἰδιό-

ἐπέτειον τῆς μνήμης αὐτῶν. Ἡ συνοδικὴ ἀπόφασις λήγει δι' ἐπιτιμίου ἐναντίον οἰουδήποτε ἤθελε περιφρονήσει καὶ καταπατήσει τὰ δίκαια τῆς μονῆς.

2. ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΣΙΓΙΛΛΙΩΔΕΣ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ Α΄

Μάιος, ἰνδικτιῶν 11
(1733)

Περὶ λήψις. Ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος ἀπονέμουν εἰς τὴν μονὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας (Ἁγ. Πάντων), κειμένην εἰς τοποθεσίαν καλουμένην Σέλιτζαν τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν, τὴν σταυροπηγιακὴν ἀξίαν. Ἔτι δὲ ἐπικυρώνουν τὰ δικαιώματά της ἐπὶ δύο πλησιοχώρων μονυδρίων, τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ καὶ τοῦ Ἁγ. Ἀντωνίου.

Πρωτότυπον. Μεμβράνη χρώματος ὑποκίτρινου, 525 × 510 χιλ. Μονόφυλλον ἔχον ἐξ ἀρχῆς δύο πτυχώσεις καθ' ὕψος καὶ τρεῖς κατὰ πλάτος. Κατάστασις διατηρήσεως σχετικῶς καλὴ. Φέρει ἐλαφρὰς μόνον φθορὰς κατὰ τὰς πτυχώσεις καὶ ἰδίᾳ τὰς διασταυρώσεις αὐτῶν. Μελάνη καστανόχρους, πολλαχοῦ ἐλαφρῶς ἐξίτηλος.

Ἡ ὀνομασία τοῦ ἐγγράφου μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ στ. 39. Τὸ κείμενον εἰς 42 στίχους ἐπὶ τῆς προσθίας ὕψεως, χιλ. 450 × 310. Γραφὴ ὀρθία μικροῦ σχήματος. Πᾶσαι αἱ ὑπογραφαὶ εἶναι ἰδιόχειροι. Ἡ τοῦ πατριάρχου διὰ ζωηρᾶς μελάνης καὶ μεγαλυτέρων γραμμάτων ἐκτείνεται καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ κειμένου. Αἱ ὑπογραφαὶ τῶν 19 συνοδικῶν εἶναι κανονικοῦ μεγέθους, διατεταγμέναι κατὰ σειρὰν εἰς δύο στίχους.

Τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου φέρει κατὰ τὸ μέσον μικρὰν γλωσσοειδῆ προέκτασιν μετὰ ὀπῶν, δι' ὧν διέρχεται κυανῆ μῆρινθος βασιτάζουσα μολυβδίνην σφραγίδα διαμ. 60 χιλ., ἡ ὁποία παριστᾷ ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τὴν Θεοτόκον βρεφοκρατοῦσαν, ἐπὶ τῆς ἄλλης δὲ φέρει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΕΛΕΩ, Θ[Σ]/[Α]ΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: ΚΩ[Ν]Σ/ΑΝΤΙΝΟΤΗΟΔΕΩΣ: ΝΕΑΣ / ΡΩΜΗΣ Κ[ΑΙ] ΟΙΚΟΥΜΕΝ / ΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ / ΑΨΑΓ.

Σεραφεῖμ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἡ διὰ τῆς πανσθενοῦς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως πηγὴ διατελοῦσα δωρεῶν ποικίλων τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία πάντων μὲν προνοεῖσθαι οἶδε, καὶ ἀντιλαμβάνεσθαι διαφόροις ἀντιλήψεσι πρὸς ὠφέλειαν καὶ καταρτισμὸν τῶν ὑπ' αὐτὴν³ τελούντων, τῶν ἄλλων δὲ μᾶλλον φροντίζειν πέφυκεν ἐπιμελείαις ἀδιακόποις τῆς συστάσεως τῶν ἱερῶν σκηνωμάτων καὶ καταγωγῶν τοῦ

γραφον σημείωμα τοῦ ἱερομονάχου Νεκταρίου ἐπὶ φύλλου ἐξ ἐντύπου βιβλίου (ἀρ. 6 τοῦ Δ' φακ.), εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται τὰ ἐξῆς: «ιε'... 1715, ἀνεκένισαμεν τὸ μοναστήριον τὸν Ταξιάρχην ἐριμόνοντας τριακοσίου χρόνους. Τὸν αὐτὸν χρόνον ἐκυρίευσαν ἰ τούρκη τὸν μόρεαν». Κεῖται δὲ ὁ ναὸς τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ ὀπισθεν τοῦ χωρίου Γρεβενὸν καὶ ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων ἀπέναντι τῆς μονῆς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Θεοῦ, ἃ καὶ περιθάλλειν μεμάθηκε, καὶ συνιστᾶν παντὶ σθένει, ὡς ταμεῖα ἀρε-
 τῆς καὶ θεοφιλοῦς βίου |⁴ ἱερὰ φροντιστήρια καὶ γυμνάσια ψυχῆς ταῦτα ἐπι-
 γιγνώσκουσα· ἐν τούτοις καὶ γὰρ ὁ τῆς σωφροσύνης ἀσκεῖται τρόπος, καὶ ψυχῆς
 τελειότης πορίζεται, καὶ τῆς ὑπομονῆς καταρτίζεται τὸ σωτήριο κλέος, ἢ σύν-
 τομος αὐτῆ, ὡς οὐκ ἀπεικότως φαίη τις ἂν, |⁵ τῆς σωτηρίας ὁδὸς καὶ ῥάστη
 πρὸς οὐρανὸν καὶ ἀπερίτρεπτος ἀνάβασις, ὅπου γε καὶ Θεὸς ἐν τούτοις ἐπανα-
 παύεται, πιστεύεται. Διὸ καὶ τὸν κατὰ πάντα καιρὸν ἢ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ
 μεγάλη Ἐκκλησία τῶν τοιούτων ἱερῶν ἐνδιατημάτων προθύμως ἀντι⁶λαμβά-
 νεται καὶ χεῖρα βοηθείας ἐκ τῶν ἐνόνητων τούτοις ὀρέγει, ἐφ' ᾧ καὶ προνομίους
 κανονικοῦς τοῖς εὐσεβῶς παρά τε θεοφόρων πατέρων, καὶ εὐσεβῶν βασιλέων
 δαψιλευθεῖσι τῷ καθ' ἡμᾶς τούτῳ ἀποστολικῷ, καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ σταυ-
 ρο⁷πηγιακὴν ἀξίαν εἶωθεν ἐπιδωρεῖσθαι πολλοῖς τῶν ἐπιδομένων αὐτῆς
 θείων, καὶ ἱερῶν καταγωγίων κατὰ πᾶσαν πόλιν, καὶ χώραν, καὶ παροικίαν τῶν
 ὑποκειμένων αὐτῷ, δι' ἧς ὑπὸ τὴν πατριαρχικὴν περιοπὴν, καὶ μεγαλειότητα |⁸
 ταῦτα θεμένη, τῶν ἐνδεχομένων ἀπάντων κινδύνων ἀνώτερα καθίστησι, καὶ
 διὰ τῆς σταυροπηγιακῆς ἐλευθερίας πάντων καὶ παντοίων δεινῶν ἀπαλλάττε-
 ται. Τοῖς γὰρ τὸν βιωτικὸν ἀποκλίνασι σάλον καὶ κλύδωνα, καὶ ἕξω |⁹ μερι-
 μνῶν τοῖς κατὰ κόσμον τὸ γεηρὸν διανῦσαι στάδιον σπεύδουσι, καὶ πρὸς τὰς αἰ-
 ωνίους μεταναστεῦσαι μονὰς καὶ εἰς τὰ ἱερὰ καταγώγια ταῦτα, ὡς εἰς ψυχο-
 σώστας προσδραμοῦσι λιμένας ἀναγκαῖα πάντως ἢ ἀπὸ τῆς |¹⁰ ἐλευθερίας ἄνε-
 σις, δυναμένη ψυχὴν ἀτάραχον φυλάττει καὶ δεκτικὴν κατορθῶσαι θείων ἐλ-
 λάμψεων διὰ τῶν καθαρῶν καὶ ἀπροσπαθῶν νοημάτων, δι' ὧν οἱ καθαροὶ τῷ
 καθαρῷ προσομιλοῦντες Θεῷ μακαρίζονται· μα¹¹κάριοι γὰρ οἱ καθαροὶ τῇ
 καρδίᾳ, ὅτι αὐτοί, φησί, τὸν Θεὸν ὄψονται. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ κατὰ τὴν Πε-
 λοπόννησον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Παλαιῶν Πατρῶν, εἰς
 τοποθεσίαν καλουμένην Σέλιτζαν ἔφθασε πρὸ χρό¹²νων ἤδη τινῶν Θεοῦ εὐ-
 δοκοῦντος συντελεσθῆναι καὶ συναπαρτηθῆναι ἱερὸν καὶ σεβάσμιον μοναστή-
 ριον τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Εὐαγγελιστρίας
 μετὰ καὶ ἄλλων τριῶν μονυδρίων κειμένων ἐκεῖ που πλησίον, τοῦ μὲν |¹³ τῶν
 Ταξιαρχῶν, τοῦ λεγομένου Ὀλονοῦ, τοῦ δὲ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ ἐπιλεγο-
 μένου Ῥίκαβα. [καὶ ... τὸ Ἄλποχόρι] Ὁ γὰρ εὐλαβέστατος ἐν μοναχοῖς κύρ Νε-
 κτάριος τῷ θείῳ ἔρωτι τρωθεὶς καὶ πάντων τῶν ἐγκοσμίων ἀποταγὴν τελείαν
 ποιησάμενος |¹⁴ ὑπῆλθε μὲν τὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου, τὸν μοναδικόν, καὶ ἀσκητι-
 τικὸν ἀσπασάμενος βίον, γινόμενος δὲ κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν τοποθεσίαν καὶ εὐρῶν
 αὐτὴν τῇ ἰδίᾳ προθέσει τῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς ἡσυχαστικῆς τῷ Θεῷ προσε-
 δρεύσεως καὶ ἀπὸ |¹⁵ τοῦ κόσμου φυγὴν προσφῶ καὶ κατάλληλον, κάκεισε μέ-
 νειν νυκτεριναῖς τε καὶ ἡμεριναῖς προσευχαῖς καὶ δεήσεσι διὰ βίου προσκατε-
 ρεῖν ἀρετισάμενος, ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων καὶ θεμελίων πρότερον μὲν τῶν ῥηθέν-
 των δύο μονῶ¹⁶δρια, εἶτα δὲ καὶ τὴν ῥηθεῖσαν τῆς Εὐαγγελιστρίας μονήν, συγ-
 καλεσάμενος καὶ συναθροίσας ἐν αὐτοῖς καὶ ἄλλους ἱκανοὺς μοναχοὺς κατὰ μί-

μησιν αὐτοῦ ἀποταξαμένους τῷ κόσμῳ καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἀραμένους ἐπ' ὤμων καὶ |¹⁷ πρὸς τὴν ὑψηλὴν τῆς ἀσκήσεως πολιτείαν συνακολουθοῦντας καὶ συστρατευομένους αὐτῷ καὶ Θεῷ μόνῳ προσανέχοντας. Ἐπεὶ δὲ συνετελέσθη αὐτῷ θεία συνάρσει τὸ σεπτὸν τοῦτο καὶ ἱερὸν τῶν ψυχῶν γυμναστήριον, προ|¹⁸νοησάμενος ἐμφρόνως ὁμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν συνασκουμένων αὐτῷ πατέρων καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀσφαλείας καὶ συναρτήσεως τῆς ἱερᾶς μονῆς ταύτης καὶ τῆς ἀνενογλήτου καὶ ἀταράχου διαγωγῆς αὐτῶν τε τῶν ἤδη ἐνασκουμένων καὶ τῶν ἐπιγενησομένων |¹⁹ ἔγνωσαν ὠφέλιμον καὶ ἀναγκαῖον εἶναι κατοχυρῶσαι αὐτὴν διὰ τῆς σταυροπηγιακῆς ἀξίας καὶ δυνάμεως, κάντεῦθεν καὶ προσδραμόντες τῷ καθ' ἡμᾶς πατριαρχικῷ, ἀποστολικῷ τε καὶ οἰκουμενικῷ τούτῳ θρόνῳ, ὁμοῦ μετὰ τῆς παρακλή|²⁰σεως καὶ ἀξιώσεως καὶ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως ἱερωτάτου μητροπολίτου Παλαιῶν Πατρῶν καὶ συναδέλφου ἡμῶν κύρ Δανιὴλ προσανέθεντο αὐτὴν καὶ ἐδεθήσαν θερμῶς ἀναδέξασθαι ἡμᾶς τὴν προσαγωγὴν αὐτῶν ταύτην καὶ ὑπὸ τὴν περι|²¹θαλψιν θεῖναι τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου τὴν ἱεράν μονὴν ταύτην καὶ συντάξασθαι αὐτὴν τοῖς λοιποῖς πατριαρχικοῖς σταυροπηγίοις, ὅπως διὰ τῆς πατριαρχικῆς προστασίας καὶ ἀντιλήψεως ἀπαλλαττομένη τῶν κατὰ καιροὺς ἐνδεχομένων περιστά|²²σεων διασώζεται κινδύνου παντὸς ἀνωτέρα. Τούτου χάριν τὴν αἴτησιν καὶ ἀξίωσιν αὐτῶν ταύτην ὡς εὐλογον καὶ δικαίαν καὶ πρὸς θεοφιλῆ σκοπὸν ἀφορῶσαν ἀποδεξάμενοι, ἄλλως τε καὶ διὰ φροντίδος ὅ,τι πλείστης ποιούμενοι τὴν σύστασιν |²³ καὶ διαμονὴν καὶ βελτίωσιν τῶν τοιούτων θείων καὶ ἱερῶν σκηνομάτων, γράφομεν διὰ τοῦ παρόντος καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περι ἡμᾶς ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν |²⁴ καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἡ διαληφθεῖσα κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Παλαιῶν Πατρῶν εἰς τὴν τοποθεσίαν Σέλιτζαν κειμένη ἱερά καὶ σεβασμία μονή, ἡ τιμωμένη ἐπ' ὄνοματι τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας μετὰ τῶν εἰρημένων |²⁵ τριῶν μονυδρίων τοῦ τε τοῦ Ταξιάρχου τοῦ ἐπιλεγόμενου Ὀλονοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου ἐπικεκλημένου Ῥίκαβα καὶ μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς αὐτῶν καὶ μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτῶν κινήτων καὶ ἀκινήτων, ὅσα τε νῦν ἔχει καὶ ὅσα |²⁶ ἐπιγενήσονται αὐτῇ ὡς ὕστερον Θεοῦ συνεργοῦντος μετοχίων τε καὶ παρεκκλησίῳ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς καὶ μέχρι τερμάτων αἰῶνος, εἴη καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκηται πατριαρχικὴ σταυροπηγιακὴ, ἐλευθέρᾳ πάντῃ καὶ |²⁷ ἀσύδοτος καὶ ἀδουλωτος καὶ ἀκαταπάτητος καὶ ἀνωτέρα πάσης καὶ παντοίας δουλαγωγίας καὶ παντὸς βάρους καὶ ἀπαιτήσεως ἀπηλλαγμένη καὶ μηδενὶ τινὶ ἄλλῳ ὑποκειμένη, εἰ μὴ μόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς πατριαρχικῷ καὶ οἰκου|²⁸μενικῷ τούτῳ θρόνῳ καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνου προστατευομένη, δεσποζομένη τε καὶ διακυβερνωμένη καὶ διεξαγομένη, κρινομένη τε καὶ ἐξεταζομένη ἐν πάσαις ταῖς χρείαις αὐτῆς καὶ ὑποθέσει καὶ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλουσα |²⁹ ὅλως παρέχειν, ὡς πάντῃ ἀσύδοτος καὶ μηδέποτε ἄδειαν ἔχη μήτε ὁ κατὰ τόπον ἀρχιερεὺς ἢ πατριαρχικὸς

ἔξαρχος ἢ ἄλλος ὅστισοῦν ἱερωμένος ἢ λαϊκὸς μετεπεμβαίνειν αὐτῆς καὶ ἐνοχλεῖν καὶ ἐπηρεάζειν τοὺς ἐνασκουμένους αὐτῇ πατέρας, καὶ ³⁰ δόσιν ἀπαιτεῖν παρ' αὐτῶν πολλὴν ἢ ὀλίγην, ἢ τῶν πραγμάτων καὶ κτημάτων ἀφιερωμάτων αὐτῆς τελείως ἄπτεσθαι· ἀλλ' ὑπάρχει εἰς τὸ παντελὲς ἀκαταζήτητος καὶ ἀκαταπάτητος ἀνενόχλητός τε καὶ ἀνεπηρέαστος παρὰ παντὸς προσώπου, ὡς ³¹ σταυροπηγιακὴ καὶ ἐλευθέρη καὶ πάντῃ ἀσύδοτος μνημονευομένου ἐν αὐτῇ ἀενάως τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις, οἱ δὲ συνασκούμενοι ἐν αὐτῇ πατέρες ὀφείλωσιν εὐτάκτως ³² πολιτεῦσθαι κατὰ τὸν ὅρον τοῦ μοναστικοῦ βίου καὶ διάγοντες ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ ἀνέσει καὶ ἀνενοχλησίᾳ παντελεῖ, φροντίζωσι τῆς κατὰ Θεὸν ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως αὐτῶν καὶ τῆς συστάσεως καὶ βελτιώσεως τῆς ἱεραῖς μονῆς ταύτης. ³³ Ὅταν δὲ ἐν χρεῖα χειροτονίας γένωνται, ἔχωσιν ἄδειαν προσκαλεῖν, ὃν ἂν θελήσωσιν ἐκ τῶν πλησιοχώρων ἀρχιερέων ἐπὶ τοῦ ἐκτελεῖν τὰς χειροτονίας αὐτῶν μετὰ πάσης κανονικῆς παρατηρήσεως, ὡς νενόμισται. Ἄλλὰ καὶ ἐν στερήσει ἡγούμενου γενόμενοι, ³⁴ ἔχωσιν ἄδειαν ἐκλέγεσθαι ἓνα ἐκ τῆς συνοδείας αὐτῶν τὸν κοινῶς ἀναφανέντα ἄξιον καὶ τοῦτον καθιστᾶναι ἡγούμενον, παρ' οὐδενὸς ἐτέρου ἐνοχλούμενοι καὶ ἐπηρεαζόμενοι ἐν τούτῳ. Ὅστις δ' ἂν καὶ ὁποῖος βουληθῆ ποτὲ ³⁵ ἀνατρέψαι, διασεῖσαι τε καὶ παρασαλεῦσαι οἰωδῆτινι τρόπῳ τὴν σταυροπηγιακὴν ἐλευθερίαν καὶ αὐτεξουσιότητα τῆς ῥηθείσης μονῆς καὶ τολμήσῃ αὐθαδῶς καὶ ἀτάκτως βίαν ἐπαγαγεῖν καὶ ἐνόχλησιν καὶ δουλείαν ἢ τῇ μονῇ ταύτῃ ³⁶ ἢ τοῖς εἰρημένοις τρισὶ μονοδρίοις καὶ δι' ἡντιναοῦν ἀπαίτησιν βουληθῆ προπετῶς ἄψασθαι τῶν πραγμάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτῶν καὶ ἐνοχλήσῃ ὅπωςοῦν τοῖς ἐνασκουμένοις αὐτοῖς πατράσιν, ἀπ' ἐναντίας φερόμενος τοῖς ἐν τῷ παρόντι συνο³⁷δικῶς ἀποφανθεῖσιν, ὁ τοιοῦτος ὁποῖας ἂν εἴῃ τάξεως καὶ ὁποῖου βαθμοῦ, ἀφωρισμένος εἴῃ παρὰ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει μόνοῦ Θεοῦ, καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θά³⁸νατον ἄλυτος ἐν τῷ νυνὶ αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καὶ πάσαις ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπόδικος καὶ ἐνοχος τοῦ πυρὸς τῆς γεένης. Ὅθεν καὶ εἰς διηνεκῆ ἔνδειξιν καὶ μόνιμον ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβραβευθείσης ἤδη ³⁹ παρ' ἡμῶν σταυροπηγιακῆς ἀξίας, φιλοτιμίας τε καὶ ἐλευθερίας ταύτης ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγυλλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα καὶ ἐπεδόθη τῇ διαληφθείσῃ μονῇ τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἐν ἔτει σωτηριῶ ,αψλγ', κατὰ μῆνα μᾶϊον, ἰνδικτιῶνος ια'.

⁴⁰ † Σεραφεῖμ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

⁴¹ † Ὁ Καισαρείας Νεόφυτος, † Ὁ Κυζίκου Ἀνανίας, † Ὁ Νικομηδείας Θεόκλητος, † Ὁ Χαλκηδόνας Ἰωαννίκιος, † Ὁ Σηλυβρίας Μακάριος, † Ὁ Φαναρίου Μακάριος, † Ὁ Κρήτης Γεράσιμος, ⁴² † Ὁ Φιλιππουπόλεως Θεόκλητος, † Ὁ Ῥόδου Ἰερεμίας, † Ὁ Μητιλῆνης Κωνσταντῖος, † Ὁ Διδυμο-

τείχου Μανουήλ, † Ὁ Ἰμβρου Γεράσιμος, † Ὁ Δέρκων Σαμονήλ, † Ὁ Ἐλασσώνος Ἀνθιμος, † Ὁ Μήλου Γαβριήλ, † Ὁ Γάνου Νεόφυτος, † Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Δανιήλ.

ΣΧΟΛΙΑ

Ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων τοῦ ἱερομονάχου Νεκταρίου, ὡς κτίτορος τῆς μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ¹ ἢ τῶν Ἁγ. Πάντων εἰς τὴν θέσιν Σέλιτζα², πλησίον τοῦ χωρίου Βελιμάχι τῆς Ἀχαΐας, ἦτο νὰ κατοχυρώσῃ τὴν μονὴν διὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν σταυροπηγιακῶν προνομίων. Ὡς δηλοῦται ἐν τῷ ἐγγράφῳ (στ. 20), εἰς τοῦτο συνέβαλε καὶ ὁ μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν Δανιήλ³, ὁ ὁποῖος ὑπογράφει καὶ ὡς συνοδικός.

Εἰς τὸ προσίμιον τοῦ σιγιλίου ὁ πατριάρχης Σεραφεῖμ ἀιτιολογεῖ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς Ἐκκλησίας νὰ προστατεύῃ τὰς μονὰς καθιστῶσα ταύτας σταυροπήγια, ἐφ' ὅσον ἐκεῖ διαπλάττεται, ἰσχυροποιεῖται καὶ καλλιεργεῖται τὸ πραγματικὸν μοναχικὸν καὶ χριστιανικὸν ἦθος. Κατόπιν γίνεται λόγος διὰ τὴν τρόπον τῆς ἰδρύσεως τῆς μονῆς καὶ διὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ Νεκταρίου ὡς ἀναχωρητοῦ. Ἐν συνεχείᾳ παρατίθενται τὰ σταυροπηγιακὰ προνόμια, καθ' ἃ ἡ μο-

1. Ὁ κῶδιξ τῆς μονῆς, συνταχθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1755, ἀναφέρει τὰ ἐξῆς περὶ τῆς οἰκοδομήσεως αὐτῆς ἐν φ. 3: α' εἰς τοὺς 1728 Μαΐου 24. Ἀρχήσασμεν καὶ τρίτην οἰκοδομὴν εἰς τόπον καλούμενον Σέλιτζα καὶ ἐκτίσασμεν τὸ μοναστήριον καὶ τὸν θεῖον, ἅγιον καὶ ἱερὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τιμώμενον εἰς τὸν ὑπεράγιον Εὐαγγελισμὸν αὐτῆς καὶ ὅλα τὰ ἐπίλοιπα οἰκοδομήματα, ὅσα τὰ κύκλω αὐτῆς τῆς μονῆς κελλία καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὡς θεωροῦνται καὶ φαίνονται κατὰ τὸ παρόν, καὶ εἰς τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους 42 ἐκτίσασμεν τὰ κελλία τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου τὴν κάτω σειρὰν καθὼς φέρονται τὴν σήμερον· ἐδόσασμεν τῶν οἰκοδόμων γρῶσια ὀκτακῶσια ἄσπρα· ἦταν μαστόρι τὸν ἀριθμῶν 30 ἤγουν τριάντα, ἔχον μουλάρια ἦκοσι ὀκτώ, ἐκτιζαν μῆνας 4, μάρτηον, ἀπρίλιον καὶ ἰούνιον καὶ τὸν μάιον (sic)». Εἰς τὸ Ἱστ. Λεξικὸν τῶν Πατρῶν, σ. 239, ἡ μονὴ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ συγχεῖται πρὸς ἄλλην ὁμώνυμον πρὸ πολλοῦ κατεστραμμένην καὶ εὕρισκομένην εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Νεζερῶν. Ἀποδίδεται δὲ εἰς αὐτὴν καὶ τὸ ἐν ἔτει 1748 σιγίλλιον τοῦ πατριάρχου Παΐσιου, βλ. ἀριθ. 4 τῆς παρούσης ἐκδόσεως, καθὼς καὶ τὰ μονύδρια τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ καὶ Ἁγ. Ἀντωνίου.

2. Ὡς πρὸς τὸ τοπωνύμιον Σέλιτσα, ὁ Max Vasmer, *Die Slaven in Griechenland*, Βερολίνον 1941, σ. 187, ἀναφέρει ὅμοιον τῆς περιοχῆς Κοζάνης καὶ συνάπτει αὐτὸ πρὸς τὴν σλαβικὴν λέξιν Selce = μικρὸν χωρίον. Οἱ D. J. Georgacas - W. A. McDonald, *Place-names of Southwest Peloponnesus*, Ἀθήναι 1967 (= Παράρτημα τοῦ ΣΤ' τόμου τοῦ περ. «Πελοποννησιακά»), σ. 248, ἀναφέρουν τὸν τύπον Σέλιτσα μεταξὺ τῶν ἐλληνικῶν τοπωνυμίων τῆς ἐπαρχίας Πυλίας ὑπὸ τὸν ἀριθ. 7022.

3. Ὁ Θωμόπουλος, *Ἱστορία*, σ. 566, ἀναφέρει τὸν Δανιήλ ὡς μητροπολίτην Παλ. Πατρῶν μέχρι τοῦ 1727, κατόπιν δὲ τὸν Παΐσιον Β' (1727-1733). Πρόβλημα εἶναι τὸ ἐπὶ πόσον χρόνον ὁ Παΐσιος κατεῖχε τὴν ἔδραν τῶν Παλ. Πατρῶν, ἐφ' ὅσον εἶχεν ἀπέλθει εἰς περιόδειαν ἀνὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς πρωτεύουσας. Πάντως ἐκ τῆς ἐνταῦθα ἀναφορᾶς τοῦ ὀνόματος τοῦ Δανιήλ καὶ τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ ὡς συνοδικοῦ φέρεται οὗτος ὡς κατέχων τὸν θρόνον τῶν Πατρῶν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Παΐσιου Β'.

νῆ εἶναι ἀνεξάρτητος τοῦ κατὰ τόπον μητροπολίτου τόσον ὡς πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὰς περιουσιακὰς ὑποθέσεις αὐτῆς. Προσέτι ἐπικυροῦται ἡ κυριότης τῆς μονῆς ἐπὶ τῶν μονυδρίων τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ καὶ τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου¹ τοῦ ἐπιλεγομένου Ρίκαβα² ὡς ἐκ τῆς τοποθεσίας εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται. Τὸ σιγίλλιον λήγει δι' ἐπιτιμίου κατὰ παντὸς παρεμβαίνοντος εἰς τὰ πράγματα τῆς μονῆς, ἀφοῦ προηγουμένως γίνουν συστάσεις πρὸς τοὺς μοναχοὺς περὶ εὐταξίας καὶ εὐπρεποῦς διαγωγῆς.

3. ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ Σ'

Ἰούλιος, Ἰνδικτιῶν 14
(1736)

Περίληψις. Διὰ τοῦ γράμματος τούτου, ἀπευθυνομένου πρὸς τὸν μητροπολίτην Παλαιῶν Πατρῶν, τὸν λοιπὸν κλῆρον καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς Ἀχαΐας, ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος ἀπαγορεύουν μετ' ἐπιτιμίων τὴν ἀποδημίαν τῶν μοναχῶν ἐκ τῆς μονῆς τῶν Ἀγ. Πάντων.

Πρωτότυπον. Χάρτης χρώματος ὑπολεύκου, 315 × 450 χιλ. Μονόφυλλον ἔχον ἐξ ἀρχῆς δύο διπλώσεις καθ' ὕψος καὶ τρεῖς κατὰ πλάτος. Κατάστασις διατηρήσεως μετρία. Φέρει ὁπὰς καὶ σχισμὰς ἰδίαι κατὰ τὴν μεσαίαν κατὰ πλάτος δίπλωσιν.

Ἡ ὀνομασία τοῦ ἔγγρ. ἐκ τοῦ στ. 15. Τὸ κείμενον εἰς 35 στίχους, διαστ. 233 × 270 χιλ. Γραφή ἐλαφρῶς δεξιοκλινῆς. Μελάνη μέλαινα. Διὰ τῆς χειρὸς τοῦ πατριάρχου μόνον ἡ ἐν τέλει μηνολογία. Ταύτης ἐπονται πέντε ὑπογραφαὶ συνοδικῶν εἰς δύο στίχους, ἅπασαι ἰδιόγραφοι.

1. Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 πωλητήριον ἔγγραφον τῆς μονῆς, ὑπὸ χρονολογίαν 8 Μαΐου 1723 (εἰς τὸν Γ' φάκελον τοῦ ἀρχείου), ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος ἠγγόρασε τὸν ναὸν τοῦ Ταξ. Μιχαὴλ ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ ἐκ τοῦ πωλητηρίου τούτου ἔχει δικαιώματα κυριότητος. Περὶ δὲ τοῦ μονυδρίου τοῦ Ἀγ. Ἀντωνίου, εἰς τὸν κώδικα τῆς μονῆς ἐν φ. 2^ν ἀναγράφονται τὰ ἐξῆς: «αψικε' 1725 Μαρτίου 4. Δευτέρα ἐνχειρήσεις τοῦ πανοσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν κυρίου Νεκταρίου τὰ πρὸς οἰκοδομὴν καὶ ἀνέγερσιν ἣν ἐποίησεν ἐν κατωτέρω μέρη ἀντίκρυς τοῦ χωρίου Γρεβενοῦ ἀπέχοντος μιᾶς ὥρας ὁδόν. Ἐστωντας καὶ νὰ ἦτον ναὸς προπαλαιὸς καὶ ἔρημος τριακοσίους σχεδὸν καὶ ἐπέκεινα χρόνους, ὁ ὁποῖος κατὰ διαδοχὴν καὶ ἐξ ἀκοῆς ὅτι νὰ ἦτον εἰς ὄνομα τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἁγίου Ἀντωνίου. Τοίνην μεταχειρίζοντας ὁ ἄνωθεν πατὴρ ἡμῶν κυρ Νεκτάριος καὶ τοῦτον τὸν ἱερὸν ναὸν καὶ ἐκ βάρων ἀνικοδομῶν αὐτὸν διὰ ὑδρώτων καὶ κόπων ἀμέτρων καὶ δαπάνης εἰς τὸ ἀρκοῦν συνεργούσης θείας χάριτος ἀνέκτισε καὶ ἐτελείωσεν αὐτὸν τὸν ναὸν καὶ τὰ ἐναπολειφθῆν κτίρια, ὀσπήτια καὶ περιβόλους καὶ ὕδατος δαψίλια ὡς διασώζονται ἄχρι τοῦ νῦν». Εἰς τὸ ἀναφερθῆν φύλλον ἐξ ἐντύπου βιβλίου ὑπάρχει καὶ ἡ ἀκόλουθος σημείωσις: «αψικε' ἀνεκένησα τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου εἰς τὴν Παλαιὰν Ρίκαβα καὶ τὸν ἐγκενήασε αὐγούστου ις' ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος κυρ Ἀθανάσιος, ἀδελφὸς τοῦ κυρ Δανιὴλ Παλεῶν Πατρῶν, μετόχη εἰς τὸν Ταξιάρχῃ πλησίον τοῦ Ὀλονοῦ».

2. Περὶ τοῦ τοπωνυμίου τούτου βλ. Τριανταφύλλου, *Λεξικόν*, σ. 520.

*Νεόφυτος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης
καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

Ἰερώτατε μητροπολίτα παλαιῶν Πατρῶν, ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε πάσης Ἀχαΐας ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἄδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, ἐντιμώτατοι κληρικοί, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ χρήσιμοι ἄρχοντες καὶ προσετώτες τῆς ἐπαρχίας ταύτης, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ. Οἱ ἅπαξ τῷ Θεῷ ἀφιερωθέντες καὶ τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν καὶ τὸν μονήρη βίον ἐλόμενοι καὶ ἔξω κόσμου γενόμενοι ὀφείλουσιν ἀπαραιτήτως μένειν διὰ βίου παντὸς ἐν τῷ ᾧ περ προσεκλήθησαν ἀνέκαθεν ἱερῷ μοναστηρίῳ καὶ ἔβαλον τὴν μετάνοιαν αὐτῶν καὶ κοῦρὰ γνησία ἐκείνου ἐγένετο μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτοῖς πραγμάτων τε καὶ κτημάτων καὶ τῶν εἰσέπειτα προσκτηθησομένων αὐτοῖς. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν ἀνηέχθη καὶ ἐδηλοποιήθη ἡμῖν ἤδη ἀπὸ κοινῆς ἐγγράφου ἀναφορᾶς τῶν ὀσιωτάτων πατέρων τοῦ εἰς τὰ αὐτόθι εὐρισκομένου ἡμετέρου πατριαρχικοῦ σταυροπηγικοῦ καὶ σεβασμίου μοναστηρίου τῶν ἁγίων Πάντων, ὅτι τινὲς τῶν πατέρων τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου μετὰ μελοῖ γενόμενοι ἀναχωροῦσι καὶ ἀποσκιρτῶσι καὶ ἀποδημοῦσιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου λαμβάνοντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ πάνθ' ὅσα περ φέροντες ἀφιέρωσαν τῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ πράγματα καὶ ἀπερχόμενοι ἀλλαχόθι τολμῶσι πρᾶγμα πάντῃ ἀνοίκειον, ἀπαῖδόν τε καὶ ἀπεμφαῖνον τοῖς ὄροις καὶ κανόσι τοῦ μοναδικοῦ ἐπαγγέλματος, τούτου χάριν εἰς ἐκκοπὴν τοῦ τοιούτου παραλόγου ἐγγειρήματος γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἅπαξ ἀπάντων τῶν ἐν τῷ ῥηθέντι ἱερῷ μοναστηρίῳ τῶν ἁγίων Πάντων εὐρισκομένων καὶ συνασκουμένων πατέρων καὶ βαλόντων καὶ ἔχόντων ἐν αὐτῷ τὴν μετάνοιαν αὐτῶν ὀφειλόντων μένειν ἐν αὐτῷ διὰ βίου παντὸς καὶ πολιτεῦσθαι σωφρόνως καὶ εὐτάκτως καὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μοναδικοῦ βίου, ὅσοι καὶ ὅποιοι ἐξ αὐτῶν ἱερομένοι ἢ μοναχοὶ τολμήσωσι τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀποσκιρτᾶν καὶ ἐξέρχεσθαι τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου καὶ ἀποδημεῖν ἀλλαχόθι ἀπ' ἐναντι φερόμενοι τοῖς ὄροις καὶ τοῖς κανόσι τῆς μοναδικῆς πολιτείας καὶ ἀπειθεῖς καὶ ἀνυπότακτοι φαινόμενοι τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἡμῶν ταύτῃ ἐπιταγῇ καὶ παραγγελίᾳ καὶ κακὸν ἀπωλείας παράδειγμα τοῖς λοιποῖς γενόμενοι οἱ τοιοῦτοι ἱερωμένοι μὲν ὄντες, ἀργοὶ μένωσι τό γε νῦν ἔχον πάσης ἱερατικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως καὶ ἔστερημένοι παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ τε καὶ μοναστηριακοῦ εἰσοδήματος καὶ δικαιώματος παρ' οὐδενὸς συμφορούμενοι ἢ συλλειτουργοῦμενοι ἢ τὴν χεῖρα ἀσπαζόμενοι ἢ ὡς ἱερεῖς τιμώμενοι ἢ εἰσόδημα ἐκκλησιαστικὸν πολὺ ἢ ὀλίγον παρεχόμενοι ἐν βάρει ἀργείας καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ ἱερεῖς, ἰδιῶται δὲ ἀφορισμένοι εἶησαν ἀπὸ Θεοῦ κυρίου παντοκράτορος καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ ἄλυτοι μετὰ θάνατον· αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθή-

σονται, αὐτοὶ δὲ οὐδαμῶς κληρονομήσειαν τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγ-
χρόνην τοῦ Ἰούδα στένοντες |²⁹ εἶησαν καὶ τρέμοντες ἐπὶ γῆς ὡς ὁ Κάϊν καὶ προ-
κοπήν οὐ μὴ ἴδοιεν, ἔχοντες καὶ τὰς ἀράς τῶν ἀγίων |³⁰ τριακοσίων δέκα καὶ
ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ τῶν λοιπῶν ἀγίων συνόδων καὶ ἔξω
τῆς Χριστοῦ |³¹ ἐκκλησίας μὴ ἐκκλησιαζόμενοι ἢ ἀγιαζόμενοι ἢ τοῖς λοιποῖς
χριστιανοῖς συναναστρεφόμενοι ἢ μετὰ |³² θάνατον ταφῆς ἀξιούμενοι, ἐν ἀργείᾳ
καὶ ἀφορισμῷ. Οὕτω γενέσθω καὶ μὴ ἄλλως ἐξ ἀποφάσεως.

|³³ Ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ ἰνδικτιῶνος ιδ'

|³⁴ † Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος, † Ὁ Κυζίκου Ἀνθιμος, † Ὁ Νικομηδείας
Θεόκλητος, |³⁵ † Ὁ Τορνόβου Νικηφόρος, † Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γεράσιμος.

28 Βασ. Δ' κεφ. ε', η'
6-7 lege κουρᾶ γνησίᾳ

ΣΧΟΛΙΑ

Τὸ γράμμα τοῦτο ἀπεστάλη κατὰ τὴν πρώτην πατριαρχεῖαν τοῦ Νεοφύ-
του Ζ' (27 Σ/βρίου 1734 - Αὐγούστ. 1740)¹ καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1736, διότι τοῦτο
μόνον ἐκ τῶν δύο πατριαρχειῶν αὐτοῦ ἀντιστοιχεῖ πρὸς 14ην ἰνδικτιῶνα.
Λόγος περὶ τοῦ Νεοφύτου Ε', ὡς ἀπολύοντος τὸ γράμμα, δὲν δύναται νὰ γίνῃ,
διότι εἶναι παλαιότερος τῆς ἰδρύσεως τῆς μονῆς (ἐπατριάρχευσεν περὶ τὴν 20
'Οκτωβρίου 1707)², ἀλλ' οὐδὲ καὶ περὶ τοῦ Νεοφύτου Ζ', διότι οὐδὲν ἔτος τῶν
δύο πατριαρχειῶν του (1 Μαΐου 1789 - 1 Μαρτίου 1794 καὶ 19 Δεκεμβρίου
1798-17 Ἰουνίου 1801)³ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν 14ην ἰνδικτιῶνα.

Συγκεκριμέναις περιπτώσεις ἀποσκιρτήσεως μοναχῶν κατὰ τοὺς πρώτους
χρόνους τῆς ἰδρύσεως τῆς μονῆς δὲν γνωρίζομεν. Τὸ ζήτημα πάντως θὰ ἦτο
σοβαρὸν διὰ τὴν μονήν, διότι, ὡς ἀναφέρεται, οἱ ἀποσκιρτῶντες μοναχοὶ συνα-
πεκόμιζον καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἀφιερωθέντα εἰς αὐτήν. Τοῦτο ἄλλωστε συνέβη
καὶ μετέπειτα. Ἡ αὐστηρότης, μεθ' ἧς ἀπειλοῦνται τὰ ἐπιτίμια εἰς περίπτω-
σιν ἀνυπακοῆς εἰς τὰς πατριαρχικὰς ἐντολάς, δικαιολογεῖται ἐκ τῶν ἀρχῶν τῆς
ἐλευθέρας ἐκλογῆς τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τῆς ἀκτημοσύνης τῶν μοναστῶν.

1. Βλ. Μητροπολίτου Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανοῦ, *Συμβολὴ εἰς τοὺς πατριαρχι-
κοὺς καταλόγους Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως καὶ ἐξῆς*, Μέρος Δεύτερον (1702-
1936), Κων/πολις 1938, σ. 146.

2. Αὐτόθι.

3. Αὐτόθι, σ. 147.

4. ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ Β΄

Μάιος, ἰνδικτιῶν 11
(1748)

Περὶ ληψίς. Δημιουργηθεισῶν ταραχῶν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ τῶν Ἀγ. Πάντων ὑπὸ τινος ἱερομονάχου διεκδικουῦντος τὸ μονῆριον τοῦ Ταξ. Μιχαήλ, ὁ πατριάρχης ἀπολύων τὸ παρὸν γράμμα πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν ἐπιβεβαιοῖ τὴν σταυροπηγιακὴν ιδιότητα τῆς μονῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ μονηρίου τοῦ Ταξ. Μιχαήλ καὶ τοῦ Ἀγ. Ἀντωνίου. Δὲν παραλείπει δὲ νὰ δώσῃ καὶ ἐντολὰς εἰς τοὺς μοναχοὺς περὶ ὑπακοῆς εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ περὶ εὐταξίας ἐν γένει.

Πρωτότυπον. Χάρτης χρώματος ὑπολευκοῦ, 390 × 570 χιλ. Μονόφυλλον φέρον τρεῖς διπλώσεις κατὰ πλάτος καὶ μίαν καθ' ὕψος. Μελάνη μέλαινα. Κατάστασις διατηρήσεως μετρία φέρει ὁπὰς καὶ σχισμὰς κατὰ τὰς διπλώσεις.

Ἡ ὀνομασία τοῦ ἐγγράφου ἐν στ. 18 καὶ 31. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς προσθίας ὄψεως εἰς 36 στίχους, διαστ. 320 × 350 χιλ. Γραφὴ ὀρθία. Διὰ τῆς χειρὸς τοῦ πατριάρχου μόνον ἢ ἐν τέλει μνηολογία, ἥτις καταλαμβάνει ὀλόκληρον τὸ πλάτος τοῦ κειμένου, διὰ ζωροστέρας μελάνης. Ἐπονται ταύτης εἰς τρεῖς στίχους ἰδιόγραφοι ὑπογραφαὶ 14 συνοδικῶν.

*Παῖσιος ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης
καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

Ἰερῶτατε μητροπολιτα Παλαιῶν Πατρῶν, ὑπέριτε καὶ ἔξαρχε πάσης Ἀχαΐας ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ καὶ ἐντιμώτατοι κληρικοὶ καὶ εὐλα³βέστατοι ἱερεῖς καὶ χρήσιμοι ἄρχοντες καὶ γέροντες τῆς ἐπαρχίας ταύτης, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἐπειδὴ ἀνηνέχθη καὶ ἐδηλοποιήθη ἡμῖν, ὅτι ἐν τῇ ἐπαρ⁴χίᾳ ταύτῃ εἰς χωρίον Γρεβενὸν καλούμενον διατελεῖ ἱερὸν σταυροπηγιακὸν μοναστήριον εἰς ὄνομα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ καὶ τῶν ἀγίων Πάντων διωνύμως τιμώμενον δύο⁵ ἕτερα μοναστήρια ὡς μετόχια ἔχον προσηλωμένα καὶ συνηνωμένα αὐτῷ, τὸ μὲν τὸ τοῦ Ταξιάρχου, τὸ δὲ τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου καλούμενα, ἅτινα πρὸ χρόνων ἤδη ἱκανῶν ἀφιερωθέντα τῷ⁶ ῥηθέντι ἱερῷ μοναστηρίῳ καὶ εἰς παντελεῖ ἑρήμωσιν καταστήσαντα, θεῖῳ ζήλῳ κινούμενος ὁ ἐν αὐτῷ μονάζων καὶ ἡγούμενος Νεκτάριος μοναχὸς ἀνεκαίνισε τε ἰδίους⁷ μόχθοις καὶ δαπανήμασιν οὐκ ὀλίγοις καὶ εἰς τάξιν μοναστηρίων προήγαγεν, ἐνωθέντα τε καὶ προσηλωθέντα, ὡς εἴρηται, τῷ αὐτῷ καθολικῷ σταυροπηγίῳ καὶ ὑπὸ τὴν δεσποτείαν, ἔξου⁸σίαν τε καὶ διοίκησιν τοῦ ἡγουμενεύοντος γέροντος ἀναπόσπαστα καὶ ἀναφαίρετα διὰ παντὸς κατὰ τὴν περίλησιν τοῦ προεκδοθέντος κατ' ἐκεῖνον <τὸν> καιρὸν παλαιγενοῦς πατριαρχ⁹ικουῦ σιγιλλιώδους γράμματος καὶ οὕτω διετέλεσαν χρόνους ἱκανοὺς, καλῶς καὶ θ[εαρέστω]ς οἰκονομησάμενά τε καὶ διοικούμενα τῇ προνοίᾳ τε καὶ ἐπι-

στασία τοῦ κτήτορος αὐτῶν προειρημένου¹⁰ καθηγουμένου καὶ μοναστοῦ Νεκταρίου. Ἦδη δὲ πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἐξ αἰτίας ἱερομονάχου τινὸς ἐξώθεν τοῦ σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου ἐπαναστατήσαντος καὶ σπεύσαντος ἀποσπᾶ¹¹σαί τε καὶ ἰδιοποιηθῆναι ἐκ τῶν δύο μετοχιῶν τὸ ἐν μοναστήριον τοῦ Ταξιάρχου ἐπὶ προφάσει δῆθεν ἥς ἐποίησε κατ' ἀρχὰς ἀφιερώσεως τοῦ αὐτοῦ μετοχίου πρὸς τὸ καθο¹²λικὸν καὶ σταυροπηγιακόν, ἀκολούθως ἔφθασεν ἐνποδυσπετήσαι τε καὶ ἀποσκιρτῆσαι τῆς πρὸς τὸν ἡγουμενεύοντα εὐπειθείας τε καὶ ὑποταγῆς. Καὶ τινες ἄλλοι καλόγηροι ἐκ¹³ τῆς συνοδίας τοῦ αὐτοῦ ἡγουμένου, συνωμόται, ὡς κακότεροποι γεγονότες μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς κακίας καλογήρου ἐκείνου, οἵτινες ἀφέντες ῥυθμίζειν καὶ κατευθύνειν τὰ διαβήματα αὐτῶν¹⁴ ἔνδον τῶν ὀρίων τῆς ἀρχαιοπαрадότου μοναστηριακῆς εὐταξίας καὶ τὴν εὐθεϊαν καὶ τετριμμένην τέμνειν καὶ βαδίζειν τοῦ κοινοβίου ὁδόν, νεωτερισμούς, ἰδιορυθμίας τε καὶ καινοτομίας ἀσυστά¹⁵τους καὶ παραλόγους οἱ ματαιόφρονες ἐπενόησαν, δι' ὧν ἔσπευσαν συγγέαι καὶ ἀνατρέψαι τὴν ἀρχῆθεν ἐπικρατοῦσαν κοινοβιακὴν τάξιν τῆς καταστάσεως τῶν μοναστηρίων¹⁶ εἰς ἀνατροπὴν καὶ ζημίαν καὶ βλάβην τῆς εὐκαταστάτου διοικήσεως καὶ εὐταξίας αὐτῶν. Ὡν ἕνεκα ἀτόπων αὐτῶν ἐπιχειρημάτων καὶ βουλευμάτων εὐλογον καὶ ἀναγκαῖον ἐφάνη καὶ ἀπε¹⁷φάνθη ἀνενεχθείσης ἐνταῦθα πρὸς ἡμᾶς τῆς ὑποθέσεως ταύτης τοῦ κακοῦ τὴν ῥύμην ἀναχαιτῆσαι τε καὶ ἐκκόψαι καὶ κατὰ χώραν τὸ δίκαιον τηρῆσαι τε καὶ ἀσφαλίσασθαι διὰ¹⁸ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐλογοφανοῦς ἀποφάσεως γράμματος. Τοῦτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς¹⁹ μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὰ ἀνωτέρω δύο μοναστήρια τοῦ Ταξιάρχου²⁰ καὶ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου καὶ εἴ τι ἕτερον πρὸς τούτοις μοναστήριον καὶ μετόχιον καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἐγένοντο καὶ ὑπῆρξαν μετόχια τοῦ προειρημένου καθολικοῦ σταυροπηγιακοῦ²¹ μοναστηρίου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ καὶ τῶν Ἁγίων Πάντων καλουμένου, ἐνωθέντα καὶ προσηλωθέντα αὐτῷ διὰ σιγιλλίου πατριαρχικοῦ γράμματος, οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς²² εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ὑπάρχωσι καὶ διαμένωσι καὶ παρὰ πάντων γινώσκονται προ[οσήλω]μένα τε καὶ συνηνωμένα τῷ καθολικῷ αὐτῶν καὶ σταυροπηγιακῷ μοναστηρίῳ καὶ²³ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν ὄντα τοῦ ἡγουμενεύοντος ἤδη προειρημένου μονάστου κτήτορος Νεκταρίου καὶ τῶν ἐφεξῆς διαδόχων αὐτοῦ [ἀνα]φαίρετα καὶ [ἀπερίσπα]²⁴στα διαμένοντα παρὰ παντὸς οἰουδήποτε ἐτέρου προσώπου. Οἱ δὲ ἐνδαιτώμενοι πατέρες μετὰ γνώμης καὶ ἀδείας τοῦ ῥηθέντος καθηγουμένου ὀφείλωσιν ἀναγκαίως καὶ ἀπαραί²⁵τήτως ὑπείκειν τε καὶ ὑποτάσσεσθαι αὐτῷ κατὰ πάντα ὡς γέροντι καὶ προσεστώι αὐτῶν κατ' οὐδὲν ἀντιλέγοντες ἢ ἀντιπράτοντες τοῖς ὑπ' αὐτοῦ διοριζομένοις ἢ ὅλως²⁶ καινοτομίας καὶ ἰδιορυθμίας τινὰς ματαίας καὶ ἀσυστάτους φανταζόμενοι καὶ [παραμένο]ντες ἔξω τοῦ κανό-

νος τῆς ἀρχαιοπαράδοτου κοινοβιακῆς καταστάσεως καὶ εὐτα²⁷ξίας. Καὶ οὕτω μὲν ποιῶντες εἴησαν εὐλογημένοι παρὰ Θεοῦ· ὅσοι δ' ἂν ἐξ αὐτῶν ἢ καὶ τῶν ἄλλων πατέρων ἐξέωθεν ἰδίαις ἐπαίρομενοι φαντασίαις ἀπειθεῖς καὶ ²⁸παρήκοι φανῶσι τῆς παρουσίας ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς ἀποφάσεως καὶ παραγγελίας καὶ ἐπιχειρήσωσιν οἰφδῆτινι τρόπῳ παρασαλεῦσαι καὶ ἀνατρέψαι κατὰ τι τὰ ἐν ²⁹τῷ παρόντι διορισθέντα αὐτοὶ τε καὶ οἱ συγκατοικοῦντες α[ὐτοῖς] ἱερωμένοι ἢ λαϊκοὶ ἀφωρισμένοι εἴησαν ἀπὸ τοῦ Κυρίου Παντοκράτορος καὶ κατηραμένοι καὶ ³⁰ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἄλυτοι καὶ πάσαις ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνοι καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικοι καὶ ἔνοχοι τοῦ πυρὸς τῆς γεένης. ³¹Εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου ἀναντίρρητον ἐνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐξεδόθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀποφάσεως γράμμα καταστρωθὲν κὰν τῷ ³²ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας εἰς μείζονα καὶ διηνεκῆ ἀσφάλειαν. ,αψμη'.

³³ Ἐν μηνὶ μαῖῳ ἰνδικτιῶνος ια'

³⁴ † Ὁ Κυζίκου Ἀνανίας, † Ὁ Νικομηδείας Γαβριήλ, † Ὁ Νικαίας Καλλίνικος, † Ὁ Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιος, ³⁵ † Ὁ Βιδύνης Καλλίνικος, † Ὁ Δέρκων Σαμουήλ, † Ὁ Τορνόβου Ἀνθιμος, † Ὁ Μελενίκου Κύριλλος, † Ὁ Κώου Μελέτιος, † Ὁ Μιτυλήνης Ἀνθιμος, † Ὁ Μηθύμνης Ἀρσένιος, ³⁶ † Ὁ Μεσημβρίας Γρηγόριος, † Ὁ Χίου Διονύσιος, † Ὁ Προικονήσου Νικηφόρος.

6 lege καταστάντα

ΣΧΟΛΙΑ

Μνεῖαν τοῦ γράμματος τούτου ποιεῖται ὁ Μ. Γεδεών, *Πατριαρχικοὶ Πίνακες*, σ. 641.

5. ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ Ε'

2 Δεκεμβρίου
(1753)

Π ε ρ ί λ η ψ ι ς. Ὁ πατριάρχης Κύριλλος Ε', ἀπαντῶν εἰς ἐπιστολὴν τοῦ κτίτορος τῆς μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ τῶν Ἁγ. Πάντων ἱερομονάχου Νεκταρίου, ἐπιβεβαιοῦ παλαιὰ σιγίλλια ἀπονέμοντα εἰς τὴν μονὴν τὴν σταυροπηγιακὴν ἀξίαν.

Πρωτότυπον. Χάρτης ὑπόλευκος, 225 × 335 χιλ. Μονόφυλλον ἐπικεκολλημένον ἐπὶ ὁμοχρώμου ὑφάσματος, φέρον δύο διπλώσεις κατὰ πλάτος. Μελάνη φαίχρους. Κατάστασις διατηρήσεως σχετικῶς καλὴ (κατὰ τὰς διπλώσεις φέρει μικράς τινὰς ὁπᾶς).

Τὸ κείμενον εἰς 20 στίχους ἐπὶ τῆς προσθίας ὕψους, διαστ. 190 × 250 χιλ. Γραφὴ ὀρθία. Ἐν τέλει καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ κειμένου εὐχολογία τοῦ πατριάρχου.

*Κύριλλος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης
Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

² Ὅσιώτατε ἐν μοναχοῖς κύρ Νεκτάριε, τέκνον ἐν Κυρίῳ τῆς ἡμῶν μετριό-
³τητος, χάρις εἴη σοι καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ καὶ παρ' ἡμῶν εὐχῆ, εὐλογία, ⁴ καὶ
συγχώρησις. Ἐπιστολὴν σου ἐλάβομεν καὶ ἐγνωμεν τὰ γραφόμενα περὶ τοῦ
ιεροῦ σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου ἐπικεκλημένου τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὅτι
σώζονται παρὰ τῆ ὁσιότητί σου καὶ τῆς λοιποῖς ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ συ-
νασκουμένοις πατράσι συνοδικὰ γράμματα τῶν πρὸ ἡμῶν πατριαρχευσάν-
των διορίζοντα καὶ [.] ὅτι τὸ μοναστήριον τοῦτο⁹ νὰ διάγη ἐν ἐλευ-
θερίᾳ καὶ παντελεῖ ἀσυδοσίᾳ χωρὶς νὰ χρεωστῇ νὰ ¹⁰ δίδῃ τινὶ οὐδὲ ὀβολὸν διὰ
πατριαρχικὴν δῆθεν ἐξαρχίαν, τὸν ὁποῖον ¹¹ αὐτὸν διορισμὸν ὡς εὐλογον ἐπικυ-
ροῦντες καὶ ἡμεῖς ἤδη ἐντελλόμεθα ¹² ὅτι νὰ μὴν ἔχη τινὰς ἐξουσίαν νὰ ζητῇ ἀπὸ
τοῦ μοναστηρίου τούτου οὐδὲ ¹³ βραχὺ τι διὰ λόγον ἐξαρχίας, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀσύ-
δοτον καὶ ἀκαταζήτητον ¹⁴ διὰ παντός. Καὶ λοιπὸν ἄς σώζεται παρ' ὑμῶν εἰς
ἀσφάλειαν ¹⁵ ἡ πατριαρχικὴ ἡμῶν ἐπιστολή. Αὕτη δεικνυομένη ἐὰν κάμῃ χρεῖα ¹⁶
ποτέ. Καὶ ταῦτα μὲν εἰς ἐπιβεβαίωσιν τῆς ἀσυδοσίας, ἡ δὲ ὁσιότης σου μετὰ ¹⁷
τῶν λοιπῶν πατέρων μὴ διαλείπετε ἐν πάσαις ταῖς ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ ¹⁸
ἐπιτελουμέναις ἱεραῖς τελεταῖς μνημονεύοντες ἡμῶν τε καὶ τῶν ¹⁹ μακαριτῶν
γονέων ἡμῶν, ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη σοι. ἄψνγ' δεκεμβρίου β'.
²⁰ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν Χριστῷ ὑμῶν εὐχέτης.

ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ διατύπωσις τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς, ἡ ὁποία ἀπεστάλη κατὰ τὴν δευτέ-
ραν πατριαρχίαν τοῦ Κυρίλλου Ε', εἶναι ἀπλῆ καὶ σύντομος. Ὁ πατριάρχης
κατὰ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῆς σταυροπηγιακῆς ἀξίας ἐπαναλαμβάνει ἐν συντομίᾳ
τὰς συνήθεις περὶ σταυροπηγιῶν διατάξεις καὶ δίδει τὴν ἐντολήν, ὅπως μνημο-
νεύεται τὸ ὄνομα τοῦ ἰδίου καὶ τῶν γονέων του κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἱεροτελε-
στίας.

6. ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΣΙΓΙΛΛΙΩΔΕΣ ΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΥΡΙΑΛΟΥ Ε'

Νοέμβριος, ἰνδικτιῶν 2
(1754)

Περὶ ληψις. Ἡ γενομένη ἐπιβεβαίωσις τῶν παλαιῶν σιγίλλων τῆς μονῆς
τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ τῶν Ἀγ. Πάντων διὰ τοῦ προηγουμένου (ὑπ' ἀρ. 5) γράμ-
ματος τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου Ε' φαίνεται ὅτι δὲν ἱκανοποιεῖ τὸν ἱερομόνα-
χον Νεκτάριον. Διὰ τοῦτο καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ, ὅπως ἐκδοθῇ ἐπίσημον συ-
νοδικὸν ἔγγραφο, κατοχυροῦν καὶ τὴν περιουσίαν τῆς μονῆς. Τὸ σιγίλλιον ἀρ-
χίζει ὅπως καὶ τὸ τοῦ πατριάρχου Σεραφεῖμ (ἀρ. 2) μὲ τὴν διατύπωσιν τῆς ὑπο-

χρεώσεως τοῦ πατριαρχείου, ὅπως διὰ τῆς ἀπονομῆς τῆς σταυροπηγιακῆς ἀξι-
ας αἱ μοναὶ ἀπαλλαγοῦν τῶν παντοειδῶν δόσεων καὶ καταστοῦν χώροι ἀπερι-
σπάστου ψυχικῆς ἀσκήσεως. Κατόπιν ἐπικυροῦται ἡ κυριότης τῆς μονῆς ἐπὶ
τῶν μονυδρίων τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ καὶ Ἁγ. Ἀντωνίου, περὶ τῆς ὁποίας δι-
έλαβον προγενέστερα σιγίλλια, καὶ ἐν συνεχείᾳ κατοχυροῦται ἡ προσκτηθεῖσα
περιουσία τῆς μονῆς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ νῦν. Ἐν τέλει ὁ πατρι-
άρχης δίδει ἐντολὰς διὰ τὴν εὐταξίαν τῶν μοναχῶν καὶ ρυθμίζει τὰ τῆς ἐκλογῆς
τοῦ ἡγουμένου, ἀφορίζων οἰονδήποτε ἤθελε παραβῆ τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν.

Πρωτότυπον. Μεμβράνη χρώματος ὑποκιτρίνου, 450 × 580 χιλ. Μονόφυλλον ἔχον δύο
διπλώσεις καθ' ὕψος καὶ τρεῖς κατὰ πλάτος. Μελάνη καστανόχρους. Κατάστασις διατηρή-
σεως καλή.

Ἡ ὀνομασία τοῦ ἐγγράφου ἐν στ. 37. Τὸ κείμενον εἰς 42 στίχους, ἐπὶ τῆς προσθίας ὄψε-
ως, διαστ. 350 × 390 χιλ. Γραφὴ ὀρθία. Ἐν τέλει ἡ ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου, ἰδιόχειρος,
διήκει καθ' ἕλον τὸ πλάτος τοῦ κειμένου, διὰ ζωηροτέρων καὶ παχυτέρων γραμμάτων. Ταύ-
της ἔπονται 14 ὑπογραφαὶ συνοδικῶν, διατεταγμέναι κατὰ σειρὰν εἰς τρεῖς στίχους. Ἐν
ἀρχῇ τοῦ κειμένου τὸ πρωτόγραμμα Γ ἔχει σχεδιασθῆ μὲ διάθεσιν καλλιτεχνικὴν.

Τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου καὶ κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ φέρει ὁπᾶς, δι' ὧν διέρχεται μή-
ρινθος κυανοῦ χρώματος, βασιτάζουσα μολυβδίνην σφραγίδα διαμ. 65 χιλ., ἡ ὁποία ἐπὶ τῆς
μῆς ὄψεως παριστᾷ τὴν Θεοτόκον βρεφοκρατοῦσαν ἐπὶ τῆς ἄλλης δὲ φέρει τὴν ἐπιγραφὴν:
ΚΥΡΙΑΛΟΣ ΕΛΕΩ, ΘΕΟΥ/ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ/ΝΕ-
ΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙ/ΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ/ΑΨ'ΝΔ.

*Κύριλλος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης
καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

ἢ Τῆς εὐσταθοῦς καταστάσεως, διαμονῆς τε καὶ συντηρήσεως τῶν ἀπαν-
ταχοῦ ἀγίων ἐκκλησιῶν, ἱερῶν τε καὶ σεβασμίων μοναστηρίων ὡς ἀναγκαίας
οὔσης παντὶ τῷ χριστωνύμῳ πληρώματι ἡ πρωτίστη πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν,
ἡ καθ' ἡμᾶς ἢ τοῦ Χριστοῦ μεγάλη Ἐκκλησία ἐς αἰὶ ποιουμένη, οὐ διαλείπει
κατὰ πάντα καιρὸν τὴν ἐνοῦσάν τε σπουδῆν καὶ συντεταμμένην φροντίδα περὶ
τὰ θεῖα ταῦτα σκηνώματα κατατίθεσθαι, μάλιστα δὲ πάντων περὶ τὰ φθάσαντα
κατ' ἀρχὰς σταυροπη|⁴γιακῆ ἀξία καὶ πατριαρχικῆ φιλοτιμίᾳ κοσμηθῆναι
τε καὶ κατοχυρωθῆναι καὶ διὰ τῆς τοιαύτης ἀνέσεως καὶ ἐλευθερίας καλῶς ὡς
οἷόν τε διεξάγεσθαι. Τὰ γὰρ τοιαῦτα ὡς ὑπὸ τὴν πατριαρχικὴν περιωπὴν τοῦ
καθ' ἡμᾶς οἰκουμενικοῦ θρόνου ἀμέ|⁵σως ὑποταττόμενα καὶ πρὸς αὐτὸν τὴν
ἀναφορὰν ἔχοντα καὶ ὑπ' αὐτοῦ διοικεῖσθαι καὶ κυβερνᾶσθαι ὀφείλοντα, εἰκό-
τως καὶ πλείονος ἐπιμελείας διαφενδεύσεως ἀξιοῖ καὶ διὰ προσφάτων σιγιλλί-
ων μᾶλλον κρατύνειν καὶ κατοχυροῦν |⁶ αὐτὰ καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦν
εἶωθεν εἰς μονιμωτέραν ἀσφάλειαν αὐτῶν καὶ κρείττονα συντήρησίν τε καὶ σύ-
στασιν. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν προσεκομίσθη καὶ ἐνεφανίσθη ἤδη ἡμῖν παλαιγενὲς
σιγιλλιωδὲς γράμμα διαλαμβάνον, ὅτι πρὸ |⁷ ἱκανῶν ἤδη χρόνων συναπαρτι-
σθὲν μοναστήριον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Παλαιῶν Πατρῶν εἰς τοποθεσίαν Σέλιτζαν σε-
μνυόμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας ἐπονομαζο-

μένης μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν μονυδρίων ἐκεῖ που πλησίον κειμένων |⁸ τοῦ μὲν τῶν Ταξιαρχῶν, Ὀλονοῦ λεγομένου, τοῦ δὲ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου Ῥίκαβα ἐπιλεγομένου, κειμένου ἐν τοῖς ὄριοις τοῦ χωρίου, ἔφθασε τὸ αὐτὸ τοῦτο μοναστήριον σταυροπηγιακῆ ἀξία ἔκτοτε τιμηθῆναι καὶ κατοχυρωθῆναι ἀνατεθὲν τῷ πατριαρχικῷ οἰκουμεικῷ θρόνῳ διὰ |⁹ παρακλήσεως τοῦ ἀνεγείραντος καὶ ἐκ βάθρων οἰκοδομήσαντος τὸ μοναστήριον τοῦτο εὐλαβοῦς τινος ἀνδρὸς Νεκταρίου μοναχοῦ, ἵνα διὰ τῆς πατριαρχικῆς προστασίας καὶ ἀντιλήψεως τῶν κατὰ καιροὺς περιστάσεων ἀπαλλαττομένη, κινδύνου παντὸς ἀνωτέρα διασώ|¹⁰ ζηται. Ἄλλ' οὖν καὶ ἤδη οἱ ἐν αὐτῷ συνασκούμενοι πατέρες καὶ τὸν μονήρη βίον διάγοντες προνοοῦμενοι τῆς ἐς αἰεὶ συστάσεως καὶ βελτιώσεως τῆς αὐτῆς μονῆς, ἐδεήθησαν μετὰ θερμῶν παρακλήσεων διὰ τοῦ αὐτοῦ κῦρ Νεκταρίου ἐπικυρωθῆναι τὴν σταυροπηγια|¹¹ κὴν ἀξίαν τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου καὶ ἐπιβεβαιωθῆναι διὰ νέου σιγιλλιώδους γράμματος εἰς μείζονα ἔνδειξιν καὶ βεβαιότητα. Τούτου χάριν καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν αἴτησιν αὐτῶν τούτων ὡς εὐλογονοῦσαν καὶ πρὸς θεοφιλῆ σκοπὸν ἐφορῶσαν |¹² ἄλλως τε δὲ καὶ χρέος ἔχουσα ἀπαραίτητον φροντίζειν διὰ παντὸς περὶ τῆς εὐσταθοῦς καταστάσεως τῶν ἀπανταχοῦ ἐκκλησιῶν καὶ τῆς καλῆς διεξαγωγῆς αὐτῶν εὐμενῶς ἀπεδεξάμεθα. Καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ |¹³ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἡ ῥηθεῖσα ἱερά καὶ σεβασμία μονὴ τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Εὐαγγελιστρίας μετὰ τῶν εἰρημένων μονυδρίων |¹⁴ τοῦ τε Ὀλονοῦ καὶ τοῦ Ῥίκαβα μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς αὐτῶν καὶ μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ πραγμάτων, κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων, καὶ μετὰ πάντων τῶν ἀφιερωμάτων αὐτοῦ, τῶν τε νῦν ὄντων καὶ τῶν εἰσέπειτα προσκτηθησομένων αὐτῇ |¹⁵ μετὰ τῶν μετοχιῶν καὶ παρεκκλησιῶν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἔξῃς εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα εἶη καὶ λέγῃται καὶ παρὰ πάντων γινώσκῃται σταυροπηγιακῆ πατριαρχικῆ καθ' ἃ ἔξ ἀρχῆς μέχρι τοῦδε διετέλεσεν, ἐλευθέρα πάντη καὶ |¹⁶ ἀσύδοτος καὶ ἀνωτέρα πάσης καὶ παντοίας δουλαγωγίας καὶ πάσης ἐνοχλήσεως καὶ ἀπαιτήσεως ἀπηλλαγμένη, μόνῳ δὲ τῷ καθ' ἡμᾶς πατριαρχικῷ οἰκουμεικῷ θρόνῳ ὑποκειμένη καὶ παρ' αὐτοῦ διεξαγομένη, προστατευομένη τε καὶ διὰ |¹⁷ κρινομένη ἐν πάσαις ταῖς χρείαις αὐτῆς καὶ ὑποθέσει καὶ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλουσα παρέχειν ὀλοτελῶς ὡς παντὶ ἀσύδοτος καὶ ἐλευθέρα, μὴ τολμῶντος ποτέ, οὔτε ἄδειαν ἔχοντός τινος, οὔτε τοῦ κατὰ τύπον ἀρχιερέως, οὔτε ἐξάρχου πατρι|¹⁸ αρχικοῦ, οὔτε ἄλλου τινὸς προσώπου ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ κατεπεμβαίνειν τῇ σταυροπηγιακῇ αὐτῆς ἀξίᾳ, ἐλευθερίᾳ τε καὶ ἀσυδοσίᾳ, ἐνοχλεῖν τε καὶ ἐπηρεάζειν αὐτὴν οἰφδῆτινι τρόπῳ ἢ δόσιν τινὰ πολλὴν ἢ ὀλίγην ἀπαιτεῖν οὔτε μὴν |¹⁹ ὅλως ἀπτεσθαί τινος τῶν πραγμάτων αὐτῆς μνημονευομένου ἐν αὐτῇ ἀνάως τοῦ πατριαρχικοῦ κανονικοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις ὡς νενόμισται. Σὺν αὐτῇ δὲ τῇ ἱερᾷ μονῇ καὶ τοῖς κτήμασι καὶ ἀφιερῶμα|²⁰ σιν αὐτῆς γινώσκονται παρὰ πάντων ἱερωμένων τε καὶ

λαϊκῶν σταυροπηγιακὰ καὶ ταῦτα τὰ ὀνομαστὰ καὶ κατ' εἶδος λεχθησόμενα ὡς κτήματα τῆς αὐτῆς μονῆς ὄντα. Τὸ εἰς τὴν Παλαιὰν Πάτραν δηλαδὴ μετόχιον καὶ ἡ ἐκκλησία ἡ κειμένη ²¹ εἰς τὸ Βλατερόν, τὸ μετόχιον αὐτοῦ εἰς Τρεστένα μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ, τὸ εἰς Γαστούνη μετόχιον, ὁμοῦ δὲ καὶ τὸ εἰς Καμπενίτζα μετόχιον μετὰ τῶν ἀμπελίων αὐτῶν, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ τὸ εἰς Χαλανδρίτζα μετόχιον ²² μετὰ τῶν ἐλαιοδένδρων αὐτοῦ. Οἱ δὲ συνασκούμενοι ἐν αὐτῇ πατέρες ὀφείλουσιν εὐτάκτως καὶ κοσμίως ἀείποτε διάγειν καὶ πολιτεύεσθαι καὶ φυλάττειν ἀκριβῶς τοὺς ὄρους τοῦ μοναδικοῦ βίου καὶ ὡς τῇ εἰρημένῃ ἀνενοχλησίᾳ καὶ ²³ ἀσυδοσίᾳ διάγοντες φροντίζουσι τῆς κατὰ Θεὸν ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως, ὁμοῦ δὲ καὶ τῆς συστάσεως καὶ βελτιώσεως τῆς ἱερᾶς μονῆς ταύτης, μὴ τολμῶντος τινὸς καταφρονῆσαι καὶ παραβλέψαι τὰ μέχρι τοῦ νῦν ὑπὸ καλῆς συνη ²⁴ θείας τῇ αὐτῇ μονῇ κατὰ τὴν διαθήκην, τοῦ μὴ δύνασθαι δηλονότι τινὸς ἰδιοποιῆσθαι ποτε οἰονδήποτε κτήμα, ἀλλ' εἶναι τὰ πάντα κοινὰ καὶ ἀμέριστα, τροφὰς δηλαδὴ καὶ ἐνδύματα καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν ἀναγκαίων, φυλάττοντες ἀκρι ²⁵βῶς καὶ ἀπαρασλεύτως τὰς ἐπιταγὰς τοῦ τε μεγάλου Βασιλείου, Θεοδώρου Στουδίτου καὶ τῶν λοιπῶν, ἅτινα πάντα πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα ὀφείλουσιν εἶναι ὑπεξούσια τοῦ κατὰ καιρὸν προεστῶτος τῆς αὐτῆς μονῆς καὶ παρ' ἐκείνου ²⁶ διανεμέσθαι ἐκάστῳ τῷ χρεῖαν ἔχοντι καὶ οὐ μόνον παραγγέλλομεν διασώζεσθαι ἂν τὰ τοιαῦτα ἀπαρρηχθέντως ὡς συνιστῶντα τὸ κατὰ Θεὸν κοινόβιον, ἀλλὰ καὶ ἀφορισμῶ ἀλύτῳ καθυποβάλλομεν καὶ ἀραῖς ἐκκλη ²⁷σιαστικαῖς τὸν τολμήσαντά ποτε διασεῖσαι καὶ ἀνατρέψαι [ταῦτα], πρὸς δὲ καὶ τὸν βουλούμενον ἀποδιδράσκειν τῆς μονῆς καὶ ἀπέρχεσθαι παρὰ γνώμην τοῦ προεστῶτος εἰς ἄλλο μέρος, εἰ καὶ ἀναχωρεῖν καὶ εἰς ἄπαξ ἀνεπιστρόφως, ²⁸ κωλύομεν κανονικῶς εἰ μὴ που τυχὸν τὰ τρία ἐκεῖνα κεφάλαια τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρου παρεμπέσει, πρῶτον αἰρετικοῦ τυχόντος τοῦ ἡγουμένου, δεύτερον ἐὰν ἐνοχλῆται ἀληθῶς ὑπὸ γυναικῶν ²⁹ συνεχέστερον ἐν τῇ μονῇ εἰσερχομένων καὶ τρίτον ἐὰν διατρίβουσι παιδία νέα κοσμικὰ ἐν τῇ μονῇ τέχνης τινὸς ἢ γραμμάτων χάριν, τούτων δὲ τινος μὴ τυχόντος εἴ τις τῶν συνασκουμένων πατέρων ἐθελήσειε τῆς ³⁰ εἰρημένης εὐταξίας καταφρονεῖν καὶ παρ' οὐδὲν τίθεσθαι καὶ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἀναχωρήσας καὶ παρὰ τῆς ἀδελφότητος προσκληθεὶς οὐκ ἐπιστρέψει, ἀφοριζέσθω. Εἰ δὲ κοινῇ γνώμῃ καὶ συγχωρήσει τοῦ προεστῶτος τοῦτο ποιήσει, ³¹ ἀνεύθυνος ἔστω. Ὁ δὲ ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ πνευματικὸς πατήρ ἔχει ἄδειαν ἐξομολογεῖν ἔνδοθι τοῦ μοναστηρίου καὶ ὅπου ἂν τύχοι τοὺς ἐρχομένους αὐτῷ χάριν ἐξομολογήσεως. Ἄλλὰ καὶ οἱ πλησιόχωροι λαϊκοὶ χριστιανοὶ μὴ ἐρωτῶνται ³² εἰς ψῆφον ἡγουμένου ἢ καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅταν ἐν στερήσει ἡγουμένου γένωνται, ἔχωσιν ἄδειαν κοινῶς οἱ πατέρες πάντες ἐκλέγειν τὸν κοινῶς ἀναφανέντα ἀξίον καὶ ἀρμόδιον ἐκ τῆς ἀδελ ³³φότητος καὶ τοῦτον ἀποκαθιστᾶν ἡγουμένον, παρ' οὐτίνος κἂν τούτῳ ἐξώθεν ἐνοχλούμενοι. Ὅστις δὲ τολμήσῃ παρὰ γνώμην καὶ ψῆφον τῆς κοινότητος γενέσθαι ἡγούμενος ἐξωτε-

ρικῆ βία χρώμενος, ὁ τοιοῦτος μενέτω κατὰ τὸ μὲν³⁴ καθηρημένος τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ μετὰ τῶν ὁμογνωμούντων αὐτῷ ἱερωμένων. Εἰ δέ γε τυχὸν εἰσὶ καὶ ἰδιῶται ἐκ τῶν ὁμογνωμούντων τούτων, εἴησαν ἀφωρισμένοι παρὰ Θεοῦ καὶ ἀσυγχώρητοι. Ἄλλὰ δὴ καὶ ὅταν³⁵ τῇ χρεία χειροτονίας γένωνται, ἔχουσιν ἄδειαν προσκαλεῖν ὃν ἂν θελήσωσιν ἐκ τῶν πέριξ ἀρχιερέων καὶ ἐκτελεῖν τὰς χειροτονίας αὐτῶν. Τούτων τοίνυν οὕτω διορισθέντων καὶ συνοδικῶς ἀποφανθέντων ὅστις καὶ ὁποῖος³⁶ τῶν πάντων τολμήσῃ ποτὲ ἀνατρέψαι καὶ διασεῖσαι τι τῶν ἐν τῷ παρόντι διοριζομένων καὶ τολμήσῃ αὐθαδῶς βίαν τινὰ ἐπαγαγεῖν τῇ μονῇ ταύτῃ καὶ τοῖς λοιποῖς μονυδρίοις καὶ μετοχίοις αὐτῆς ἢ ἄψασθαι³⁷ βουληθῆ τινὸς τῶν κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτῆς ἀπεναντίας φερόμενος οἰφθῆτιν τρόπῳ τοῖς ἐν τῷ παρόντι διορισθεῖσι, ὁ τοιοῦτος ὁποῖας ἂν δὴ τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος εἴη παρὰ τῆς ὁμοουσίου³⁸ καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος ἐν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καὶ πάσαις ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος καὶ ἔνοχος τοῦ πυρὸς τῆς³⁹ γεένης καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν διηνεκῆ καὶ ἀσφάλειαν ἐξεδόθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα καὶ ἐπεδόθη τῇ⁴⁰ διαληφθεῖσῃ ἱερᾷ μονῇ τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ρψνδ' κατὰ μῆνα νοέμβριον ἐπινεμίσεως γ'.

⁴¹ † Κύριλλος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

⁴² † Ὁ Καισαρείας Παρθένιος, † Ὁ Ἐφέσου Νικόλαος, † Ὁ Ἡρακλείας Μάξιμος, † Ὁ Κυζίκου Μελέτιος, † Ὁ Νικομηδείας Γαβριήλ,⁴³ † Ὁ Δέρκων Σαμουήλ, † Ὁ Ἀδριανουπόλεως Δαμασκηνός, † Ὁ Αἴνου [;] Ταράσιος, † Ὁ Φιλίππων καὶ Δράμας Ἐπιφάνιος, † Ὁ Βεροίας Ἀντώνιος [;], † Ὁ Σίφρων Μελέτιος, † Ὁ Προικονήσου Νικηφόρος.

ΣΧΟΛΙΑ

⁴¹ Ἀπὸ τὰς πράξεις προσκλήσεων τῶν ἀναφερομένων μετοχίων καὶ τοῦ ναοῦ, σώζονται σήμερον μόνον ἡ τοῦ μετοχίου καὶ τοῦ ναοῦ τῶν Πατρῶν, γενομένη τὴν 8 Μαΐου 1747 (ἔγγρ. Γ 18), καὶ ἡ τοῦ μετοχίου τῆς Χαλανδρίτσης τὴν 6 Αὐγούστου 1742 (ἔγγρ. Γ 15). Τοῦ σιγιλίου τούτου ποιεῖται μνείαν καὶ ὁ Μ. Γεδεών, *Πατριαρχικοὶ Πίνακες*, σ. 646.

7. ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΧΩΡΗΤΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ Δ΄

Ἰούλιος 1782

Π ε ρ ἰ λ η ψ ι ς. Ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος παρέχουν συγχώρησιν εἰς

πάντα τὰ ψυχικά καὶ σωματικά ἀμαρτήματα, εἰς τὰ ὅποια ὑπέπεσαν οἱ πατέρες τῆς μονῆς τῶν Ἁγ. Πάντων.

Πρωτότυπον. Χάρτης ὑπόλευκος, 525×755 χιλ. Μονόφυλλον ἔχον δύο διπλώσεις καθ' ὕψος καὶ τρεῖς κατὰ πλάτος. Μελάνη καστανή. Κατάστασις διατηρήσεως καλή, φέρει μόνον μικράς τινὰς ὑπὰς κατὰ τὰς διπλώσεις.

Τὸ κείμενον εἰς 45 στίχους, ἐπὶ τῆς προσθίας ὕψεως, διαστ. 425×400 χιλ. Γραφή ἐλαφρῶς δεξιοκλινής. Ἐν τέλει ἡ ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου ἰδιόγραφος διὰ παχυτέρων γραμμάτων, ἀπέχουσα ἴσην ἀπόστασιν ἀπὸ τὰ ἄκρα τοῦ κειμένου. Ἐπονται ταύτης αἱ ὑπογραφαὶ δύο πρόην πατριαρχῶν κατὰ σειράν μετ' εὐχολογίας καὶ εἰς δύο ἐπομένους στίχους αἱ ἰδιόγραφοι ὑπογραφαὶ 10 συνοδικῶν.

Γαβριὴλ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἡ μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν συνευχομένων αὐτῇ ἐν τῷ παρόντι τῶν τε παναγιωτάτων πατριαρχῶν πρόην Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ τε κυρίου κυρίου Ἰωαννικίου καὶ τοῦ κυρίου κυρίου Θεοδοσίου ἃ τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν καὶ περιποθητῶν ἀδελφῶν αὐτῆς καὶ συλλειτουργῶν καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ἱερωτάτων συναδέλφων αὐτῆς ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων διὰ τῆς θείας χάριτος δωρεῶν τε καὶ ἐξουσίας τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος, τῆς δοθείσης παρὰ τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωστῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις ἃ εἰς τὸ δεσμεῦν καὶ λύειν τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτίας εἰρηκότος αὐτοῖς, λάβετε πνεῦμα ἅγιον, ἃν τινων ἀφήτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἃν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται· ἃ καὶ πάλιν, ὅσα ἃν δῆσητε καὶ λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα καὶ λελυμένα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἔξ ἐκεῖνων δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς ἀλληλοδιαδόχως διαβάσης τῆς θείας καὶ ἀκνώτου χάριτος ταύτης, ἔχομεν συγκεχωρημένους καὶ ἅπαντας τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ τοὺς ἐν τῇ σταυροπηγιακῇ μονῇ τῶν Ἁγίων Πάντων κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Παλαιῶν Πατρῶν ζῶντας τε καὶ ἃ τεθνεῶτας, ἱερομονάχους, ἱεροδιακόνους, μοναχοὺς καὶ τοὺς λοιπούς, ὅσοι τῇ συσκησίᾳ τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ἐγκατελεγεμένοι ὑπῆρξαν καὶ μέχρι τοῦδε διατελοῦσιν, εἰς ὅσα καὶ αὐτοὶ ὡς ἄνθρωποι ὄντες καὶ σάρκα φοροῦντες καὶ τὸν πολυαμάρτητον τοῦτον κόσμον οἰκοῦντες ἤμαρτον καὶ εἰς Θεὸν ἐπλημμέλησαν λόγῳ, ἔργῳ ἢ διανοίᾳ, ἐκουσίως ἢ ἀκούσιως, ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ, φανερῶς τε καὶ ἀφανῶς κατὰ πάντα καιρὸν καὶ τόπον καὶ χρόνον καὶ ἐν πάσαις αὐτῶν ταῖς αἰσθήσεσι καὶ εἴτε ὑπὸ κατάραν πατρὸς ἢ μητρὸς αὐτῶν ἐγένοντο ἢ τῷ ἰδίῳ ἀναθέματι ὑπέπεσαν, ἢ ὄρκον ἔμοσαν ἀκαχεῖνον παρέβησαν ἢ τοῖς ἐξομολογουμένοις χριστιανοῖς οὐκ ἐπέθηκαν τοὺς κατὰ νόμους κανόνας, ἀλλὰ χαριζόμενοι ἢ ἄλλως πως ἄλλοτρίους ἐκοινωνήσαν ἀμαρτήμασιν ἢ πλημμελήμασι συνεχώρησαν, ὧν τὴν συγχώρησιν οἱ θεοὶ καὶ ἱεροὶ κανόνες τῷ κατὰ τόπον ἀρχιερεῖ ἀνατίθενται ἢ ἀρὰν ἐκκλησιαστικὴν ἢ ἀφορισμὸν ἐδέξαντό ποτε παρ' ἀρχιερέως ἢ πατριάρχου, δι' ἣντινα αἰτίαν, ἢ τινὰ τῶν ἱερωμένων παρεπίκραναν λόγῳ ἢ ἔργῳ ἀντεῦθεν ὑπὸ δε-

σμὸν ἐπιτιμίου ἑαυτοὺς κατέστησαν καὶ ἀμελεία χρησάμενοι οὐκ ἔτυχον συγ-
 χωρήσεως ἢ ἄλλον τινὰ τῶν χριστιανῶν ἐβλάψαν κατὰ τι ¹⁵ καὶ ἐσυκοφάντη-
 σαν ἢ καθήψαντο τῆς τιμῆς ἐκείνου ἢ θυμῷ ἐξαφθέντες ἐβλασφήμησαν, ἢ ἡ
 γλῶσσα παραδραμοῦσα τῆς διανοίας τὰ μὴ δέοντα ἐφθέγγαντο ἢ κατὰ τὸ τοῦ
 Θεοῦ ¹⁶ θέλημα καὶ τὸ χριστιανικὸν ἐπάγγελμα οὐκ ἐκυβερνήθησαν, ἀλλ' ἐξε-
 τράπησαν τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ ἄλλως ἢ ὡς εἶχε τὸ δίκαιον ἐπολιτεύσαντο ἢ τὰς
 θείας ἐντολὰς καὶ τὰς νο¹⁷μικὰς διαταγὰς παρεῖδον καὶ ἠθέτησαν ἢ πάθει ὑπε-
 ριφανείας κρατηθέντες ὑπὲρ, ὃ δεῖ, ἐφρόνησαν καὶ μεγάλα ὑπὲρ ἑαυτῶν ἐφαν-
 τάσθησαν φυσικωθέντες ὑποβολαῖς τοῦ ἀλάστο¹⁸ρος ἢ στόμασιν ἢ χεῖρσιν ἐψάυ-
 σαντό ποτε δι' αἰσχροκέρδειαν ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἢ ὑπὸ μνησικακίας ὀργῆ ἑμ-
 μόνῳ κατὰ τινος προσηρέθησαν τὰ πρὸς βλάβην αὐτοῦ παλα¹⁹μώμενοι ἢ ὑπὸ
 πλεονεξίας καὶ ἀτέγκτου ψυχῆς τοὺς πτωχοὺς οὐκ ἠλέησαν ἢ τῆς προσευχῆς
 αὐτῶν καὶ τῆς τεταγμένης ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας ἀκηδεῖα καταχυνωθέν-
 τες ²⁰ παρημέλησαν ἢ τὰς νησισίμους ἡμέρας κατέλυσαν ἢ τὰς ἑορτασίμους
 οὐκ ἤργησαν ἢ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν πέπρακται τι τῶν ἀδοκῆτων
 ἢ ἀτόποις τισὶν ἐνθυμῆ²¹μασι καὶ διανοήμασι τὸν ἔσω ἄνθρωπον κατεμόλυναν
 ἢ ἄλλοις τισὶν αἰσχροῖς ἐπιτηδεύμασιν ἀπάδουσι τῇ χριστιανικῇ αὐτῶν ἐπαγ-
 γελείᾳ τὸ τῆς ψυχῆς ὠραῖον ἡμαύρωσαν ²² ἢ γοητείαις καὶ μαγγανείαις προ-
 σέσχον καὶ σατανικαῖς ἐφωδαῖς ἢ τῶν πνευματικῶν αὐτῶν πατέρων παρήκου-
 σαν καὶ κατεφρόνησαν καὶ παραβάται ἐγίνοντο τῶν ὧν ὑπέσχοντο φυ²³λάξαι
 καὶ οὐκ ἐφύλαξαν ἢ τι πρὸς αἰσχροκέρδειαν παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς κα-
 νόνας ἔπραξαν ἢ ἄλλοις τισὶν ἐμπαθέσιν ἀμαρτήμασι καὶ παραπτώμασιν ὀπωσ-
 δήπως πε²⁴ριεπάρησαν καὶ καταπεπτώκασι κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ τό-
 πους καὶ χρόνους καὶ μεταμεληθέντες ἐξωμολογήσαντο τὰῦτα πάντα πνευματι-
 κοῖς πατράσι καὶ τὸν παρ' αὐτῶν ²⁵ κανόνα ἀπὸ καρδίας ἐδέξαντο καὶ πληρῶσαι
 παρεθυμήθησαν. Ἐκ τούτων οὖν πάντων τῶν γνωστῶν καὶ ἀγνωστων τῆς ἐνο-
 χῆς τε καὶ τοῦ δεσμοῦ λύομεν αὐτοὺς καὶ ²⁶ ἐλευθέρους ἔχομεν καὶ συγκεχωρη-
 μένους ἐν τῇ τοῦ παναγίου Πνεύματος δωρεᾷ καὶ παντοδυνάμῳ ἐξουσίᾳ καὶ
 χάριτι. Εἰ δέ τινα διὰ λήθην ἢ ἄλλην αἰτίαν καὶ ²⁷ ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀνε-
 ξομολόγητα εἶησαν, κάκεῖνα πάντα συγχωρήσειεν αὐτοῖς ὃ ἐλεῆμων καὶ φι-
 λεύσπλαχνος κύριος δι' ἰδίαν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν καὶ ἄκραν ²⁸ ἀνθρωπίνην
 ἀγαθότητα. Ναι δέσποτα πολυέλεε κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν νικησάτω
 σου τὸ ἄμετρον ἔλεος καὶ ἡ φιλανθρωπία ἡ ἀνείκαστος καὶ μὴ παρίδης τὸ σὺν
 πλάσμα κα²⁹ταποθῆναι τῇ ἀπωλείᾳ, ἀλλ' ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἀσθενῶν ἰκε-
 τῶν δεομένων σου ὑπὲρ τῶν δούλων σου τούτων, τῶν ἐν τῇ σταυροπηγιακῇ μονῇ
 τῶν Ἀγίων Πάντων κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ³⁰ Παλαιῶν Πατρῶν ζώντων τε καὶ
 τεθνεώτων ἀπάντων ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων καὶ μοναχῶν καὶ τῶν λοιπῶν,
 ὅσοι τῇ συσκηρίᾳ τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ἐ[γχατείλεγμ]μένοι ὑ³¹πῆρξαν καὶ
 μέχρι τοῦδε διατελοῦσι καὶ πάντα ἐπικείμενον αὐτοῖς δεσμὸν ὃν αὐτοὶ καθ'

ἐαυτῶν ἐκ συναρπαγῆς ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας [ἐφηλκήσαντο] διάλυσον³², ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόφρωνος κύριος καὶ συγχώρησον αὐτοῖς πάντα τὰ ἐν τῷ βίῳ κακῶς καὶ ἀγνωμόνως ὑπὲρ αὐτῶν πεπραγμένα φιλοφρόνως παριδὼν ἀπ[αντα κατὰ] τὸ σὸν ἄφα³³τον ἔλεος. Ἐχεις γὰρ ἑλέους ἀφθονα ῥῆθρα καὶ συμπαθείας πέλαγος καὶ εὐσπλαχνίας ἄβυσσον καὶ ἀπάλλαξον αὐτοὺς τῆς αἰωνίου κολάσεως, τῆς σῆς βασιλείας ἀξιώσον³⁴ καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν σου παραστάσεως καὶ τοὺς μὲν ζῶντας φύλαξον πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν καὶ ἐργάτας τῶν θείων ἐντολῶν σου ἀνάδειξον, φώτισον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ³⁵τῶν μήποτε ὑπνώσωσιν εἰς θάνατον, γράψον τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν βίβλῳ ζωῆς καὶ καταξιώσον αὐτοὺς εὐαρεστεῖν σοι καὶ ποιεῖν τὸ θέλημά σου τὸ ἅγιον μέχρι τελευταίας αὐ³⁶τῶν ἀναπνοῆς ἀβλαβεῖς περισώζων ψυχαῖς τε καὶ σώμασι καὶ τέλος ἀξιώσον αὐτοὺς ἐν μετανοίᾳ τελείᾳ καὶ ἐξομολογήσει τῶν τῆδε μεταστῆναι καὶ πρὸς σὲ τὸν κύριον ἀκατακρί³⁷τως παραστῆναι καὶ καλῆς ἀπολογίας τυχεῖν καὶ τῆς μακαρίας ἐκείνης φωνῆς κατοίκους γενέσθαι. Μετὰ δὲ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν τὰ μὲν σώματα αὐτῶν τε καὶ τῶν λοιπῶν³⁸ τεθνεώτων εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη στοιχεῖα διάλυσον καὶ χοῦν γενέσθαι εὐδόκισον· σὺ γὰρ εἶπας δέσποτα, ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση, τὰς δὲ ψυχὰς αὐτῶν ἐν χώρᾳ ζώντων³⁹ ἐν σκηναῖς δικαίων κατὰτάξον καὶ μετὰ τῶν ἁγίων συναριθμησον ἔθθα πάντων ἐστὶν εὐφραινομένων ἢ κατοικία πρεσβείαις καὶ ἰκεσίαις τῆς παναχράντου σου μητρὸς, δε⁴⁰σποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ τιμίου καὶ ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων καὶ πανευφήμων θεοκηρύκων⁴¹ ἀποστόλων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων, ἀμήν. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αψπβ' κατὰ μῆνα Ἰούλιον.

⁴²Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Γαβριὴλ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ εὐχέτης.

⁴³† Ὁ πρῶην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωαννίκιος συνεπεύχεται. † Ὁ πρῶην Κωνσταντινουπόλεως Θεοδόσιος συνεπεύχεται. ⁴⁴† Ὁ Ἐφέσου Σαμονήλ, † Ὁ Ἡρακλείας Μεθόδιος, † Ὁ Νικομηδείας Μελέτιος, † Ὁ Τορονόβου Καλλίνικος, † Ὁ Δέρκων Ἀνανίας, † Ὁ Ἀγχιάλου Ἰωακείμ, † Ὁ Σμύρνης Προκόπιος, ⁴⁵† Ὁ Κορίνθου Γαβριὴλ, † Ὁ Δράμας Γρηγόριος. † Ὁ Σοφίας Ἰερεμίας.

ΣΧΟΛΙΑ

Τὸ κείμενον τοῦ παρόντος γράμματος ὡς καὶ τοῦ ἐπομένου εἶναι τὸ αὐτὸ εἰς ἀμφοτέρα. Ὁμοιον τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου ἔχει δημοσιεύσει διὰ τὴν μονὴν Φιλοσόφου παρὰ τὴν Δημητσάναν καὶ ὁ Τ. Ἀθ. Γριτσόπουλος, *Μονὴ Φιλοσόφου*, Ἀθήναι 1960, σ. 89-91, ὅπου ὅμως ἡ γραφὴ «περιεπάρησαν» εἰς τὸν στ. 23 νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ διατηρηθῆ (βλ. Τιμοθ. Α', 6 10 καὶ Liddel - Scott, λ. περιπείρω = διαπερῶ, μεσ. = ἐμπίπτω, ἐμπλέκομαι).

Γράμμα τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου ἀλλὰ διατυπώσεως συντομωτέρας γνω-

ρίζομεν καὶ διὰ τὴν μονὴν Ξενιάς (βλ. Ν. Ι. Γιαννοπούλου, «Ἱστορία καὶ ἔγγραφα τῆς Μονῆς Ξενιάς», ΔΙΕΕ 4, 1892, 666-670).

8. ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΧΩΡΗΤΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ Δ΄

1785

Π ε ρ ί λ η ψ ι ε ς. Βλ. ἀριθ. 7.

Πρωτότυπον. Χάρτης παχὺς ὑπόλευκος, 540 × 750 χιλ. Μονόφυλλον ἔχον δύο διπλώσεις καθ' ὕψος καὶ ἑπτὰ κατὰ πλάτος. Κατάστασις μετρία (φέρει ὀπὰς καὶ σχισμὰς ἰδίᾳ κατὰ τὰς διπλώσεις).

Τὸ κείμενον εἰς 49 στίχους, ἐπὶ τῆς προσθίας ὄψεως, διαστ. 445 × 425. Γραφὴ ἐλαφρῶς δεξιολκινῆς. Μελάνη καστανόχρους. Ἀπασαὶ αἱ ὑπογραφαὶ εἶναι ἰδιόγραφοι καὶ ἡ τοῦ πατριάρχου ἐν τέλει μικροτέρα τοῦ πλάτους τοῦ κειμένου διὰ παχυτέρων γραμμῶν. Ἔπονται ταύτης εἰς ἓνα στίχον καὶ κατὰ σειρὰν αἱ ὑπογραφαὶ τοῦ πρώην πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Θεοδοσίου καὶ τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἀβραμίου μετ' εὐχολογίας, καὶ κατόπιον εἰς 2 στίχους αἱ ὑπογραφαὶ 9 συνοδικῶν.

Ἡ μόνη διαφορὰ τοῦ παρόντος γράμματος ἀπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 ὑπάρχει ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει εἰς τὰς ὑπογραφὰς τῶν συνοδικῶν.

Γαβριὴλ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἐμετρίοτης ἡμῶν μετὰ τῶν ἐν τῷ παρόντι συνευχομένων τοῦ τε παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κυρίου κυρίου Θεοδοσίου καὶ τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἀγιωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης κυρίου κυρίου Ἀβραμίου, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν καὶ περιποθήτων ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ἱερωτάτων μητρο⁴ πολιτῶν καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, διὰ τῆς θείας χάριτος, δωρεᾶς τε καὶ ἐξουσίας ... πρεσβείας καὶ ἰκεσίας τῆς παναρχάντου σου μητρὸς δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου⁴⁵ Μαρίας, ... ἀμήν. ἰψπε'.

⁴⁶ † Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Γαβριὴλ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ εὐχέτης.

⁴⁷ † Ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Θεοδόσιος συνεύχεται. † Ὁ Ἱεροσολύμων Ἀβραμίου συνεύχεται, ⁴⁸ † Ὁ Ἐφέσσου Σαμουήλ, † Ὁ Ἡρακλείας Μεθόδιος, † Ὁ Κονζίκου Ἀγάπιος, † Ὁ Νικομηδείας Μελέτιος, † Ὁ Δράμας Γρηγόριος, † Ὁ Σμόρνης Προκόπιος, ⁴⁹ † Ὁ Λέγκων Ἀνανίας, † Ὁ Ναυπλίου Μελέτιος, † Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γρηγόριος.